

СЛУЖ

НА ФЕДЕРАТИВНА НАР

„СЛУЖБЕН ЛИСТ НА ФНРЈ“ излегува по потреба во српско, хрватско, словенечко и македонско издание. — Огласи по тарифата. — Жиро сметка при Народната банка на ФНРЈ за претплата и одделни изданија број 101-11, за огласи 101-11
1-30 1-931.

Среда, 16 јули 1958

БЕЛГРАД

БРОЈ 28

ГОД. XIV

Цена на овој број е 120 — дин. — Претплата за 1958 година изнесува 1700.— дин., а за странство 2500.— динари. — Редакција: Улица Краљевик'а Марка бр. 8. — Телефони: Редакција 28-838, Администрација 26-276. Продажно одделение 22-618. Тел. центала 28-018.

534

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА УВОДНИОТ ЗАКОН ЗА ОПШТИОТ ЗАКОН ЗА ШКОЛСТВОТО

Врз основа на членот 71 точка 2 од Уставниот закон за основите на општественото и политичкото устројство на Федеративна Народна Република Југославија и за сојузните органи на власта, се прогласува Уводниот закон за Општиот закон за школството, што го усвои Сојузната народна скупштина на седницата на Сојузниот собор од 25 јуни 1958 година.

П. Р. бр. 1
28 јуни 1958 година
Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз-Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната народна скупштина,
Петар Стамболиќ, с. р.

УВОДЕН ЗАКОН ЗА ОПШТИОТ ЗАКОН ЗА ШКОЛСТВОТО

1. Цел на законот

Член 1

Овој закон има за цел да обезбеди постепено спроведување во живот на Општиот закон за школството, да ја усогласи со неговите одредби постојната состојба во системот на воспитувањето и образованието во земјата и да го определи начинот на неговото спроведување, како и правата, обврските и другите услови што треба да овозможат полно преминување кон системот на воспитување и образование што го утврдува тој закон.

Член 2

Општиот закон за школството влегува во сила на 1 септември 1958 година.

Со влегувањето во сила на Општиот закон за школството престанува да важи Општиот закон за управување со училиштата.

2. Основно училиште

Член 3

Остварувањето на задолжителното основно образование ќе се врши во согласност со можностите на општествената заедница.

Републичките извршни совети се должни да ги утврдат плановите за остварување на задолжителното основно образование во народните републики.

Член 4

Народните републики ќе донесат свои закони за основното училиште во срок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Со овој републички закон можат да се воведат предни форми за остварување на задолжителното основно образование што можат да се разликуваат од основното училиште, и да се утврди под кои услови учениците што завршиле вакви форми на основно образование можат да го продолжат понатамошното школување.

Член 5

Со републички закон можат за учениците што немале можност да завршат основно училиште да се воведуваат задолжителни курсеви за здобивање со основно образование или за подготвување за непосредна работа во стопанството или за други дејности.

Член 6

Наставен план и програма за основно училиште ќе донесат републичките совети за просвета во срок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

3. Гимназија

Член 7

Народните републики ќе донесат свои закони за гимназијата во срок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 8

До донесувањето на републичкиот закон за гимназијата, гимназиите ќе ја продолжат работата според сегашните наставни планови и програми.

Новиот наставен план и програма за гимназијата републичките совети за просвета ќе ги донесат во срок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Од денот на влегувањето во сила на Општиот закон за школството гимназијата се организира како училиште во кое наставата трае четири години (член 39 од Општиот закон за школството).

4. Стручни и виши стручни училишта

Член 9

До донесувањето на општиот закон за стручните и вишите стручни училишта, стручните и вишите стручни училишта ќе ја продолжат работата според сегашните наставни планови и програми.

Додека не се донесе тој закон, Сојузниот извршен совет може да ги менува и да ги дополнува прописите за основувањето и работата на стручните и вишите стручни училишта заради доведување во согласност на овие училишта со одредбите од Општиот закон за школството.

Новите наставни планови и програми за стручните и вишите стручни училишта ќе се донесат во срок од две години од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 10

Сојузниот извршен совет ќе ѝ поднесе на Сојузната народна скупштина во срок од две години од денот на влегувањето во сила на овој закон предлог на општиот закон за стручните и вишите стручни училишта.

Член 11

До донесувањето на законот за гимназијата и на општиот закон за стручните и вишите стручни училишта, со прописи на републичките извршни совети ќе се определат начинот за спроведување и условите на конкурсот за запишување на ученици во овие училишта.

5. Факултети, високи школи и уметнички академии**Член 12**

Сојузниот извршен совет во срок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон ќе донесе прописи за конкурсите и условите за запишување на факултетите, високите школи и уметничките академии (член 9 ст. 3 и 4 од Општиот закон за школството).

6. Специјални училишта**Член 13**

До донесувањето на републиканските закони за специјалните училишта, специјалните училишта и специјалните одделенија во редовните училишта ќе ја продолжат работата според сегашните наставни планови и програми.

7. Училиштата за образование на наставниците**Член 14**

Сојузен општ закон за училиштата за образование на наставниците ќе се донесе во срок од две години од денот на влегувањето во сила на овој закон.

8. Прописи за наставата за припадниците на националните малцинства**Член 15**

Народните републики во срок од две години од денот на влегувањето во сила на овој закон ќе донесат прописи за организацијата на училиштата во кои наставата се врши на јазикот на националните малцинства.

9. Нострификација и еквиваленција**Член 16**

Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за просвета и култура во срок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон ќе донесе прописи за нострификацијата и еквиваленцијата на училишните свидетелства.

10. Преодни и завршни одредби**Член 17**

Се овластува Сојузниот извршен совет да донесува по потреба поблиски прописи за извршувањето на Општиот закон за школството и на овој закон, како и со свои прописи да определи која спрема што ја даваат одделни видови училишта се признава според Законот за јавните службеници како средна, виша односно висока стручна спрема. Сојузниот извршен совет ќе донесе прописи за здравствена заштита на учениците.

Член 18

Одредбите на Општиот закон за школството за конкурсите за запишување во гимназијата, стручните и вишите стручни училишта, на факултетите, високите школи и уметничките академии ќе се применуваат почнувајќи од учебната 1953/54 година.

Член 19

До формирањето на просветно-педагошката служба на околинскиот народен одбор, работите од неговата надлежност ќе ги врши органот на управата на околинскиот народен одбор надлежен за работите на просветата.

Член 20

Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за просвета и култура ќе се грижи за спроведувањето на овој закон.

Член 21

Овој закон влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

535.

У К А З**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ОПШТИОТ ЗАКОН ЗА ШКОЛСТВОТО**

Врз основа на членот 71 точка 2 од Уставниот закон за основите на општественото и политичкото

устројство на Федеративна Народна Република Југославија и за сојузните органи на власта, се прогласува Општиот закон за школството, што го усвои Сојузната народна скупштина на седницата на Сојузниот собор од 25 јуни 1958 година.

П. Р. бр. 2

28 јуни 1958 година

Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз-Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната народна скупштина,
Петар Стамболиќ, с. р.

ОПШТ ЗАКОН ЗА ШКОЛСТВОТО**ДЕЛ ПРВ****1. ОСНОВНИ НАЧЕЛА****Член 1**

Општествената заедница преку државните органи, стопанските и општествените организации основува и развива училиштата и други установи заради создавање услови за воспитување и образование, во интерес на сестраниот развиток на социјалистичкото општество и личноста на поединецот.

Член 2

Училиштата и другите установи за воспитување и образование се самостојни општествени установи организирани врз начелата на општественото самоуправање.

Член 3

Целта на воспитувањето и образованието е: да се оспособи младото поколение со својата работа заснована врз современи достигнувања на науката и техниката да придонесува за постојаниот развиток на општествените производни сили, за јакнењето на социјалистичките општествени односи, за порастот на материјалната благосостојба и за културниот процут на општествената заедница како целина и за личната благосостојба и напредокот на работниот човек;

да се дадат основи на научниот поглед на светот, да се развива свеста на младото поколение за творечката сила на човечкиот ум и на материјалната дејност во создавањето и менувањето на природата и општеството, во создавањето на материјалната благосостојба, културата и цивилизацијата и во изградбата на социјалистичките општествени односи;

да се запознае младото поколение со историјата и достигнувањата на југословенските народи и на целокупното човештво на разни подрачја на научното, техничкото, културното и уметничкото творештво, и да му се овозможи здобивањето со пошироко општо и стручно образование;

да се придонесе за изградувањето на сестрана човечка личност, самостоен и критички дух со интелектуални, карактерни и морални и работни особини на граѓанин на социјалистичката заедница;

да се воспитува младото поколение во духот на братството, единството и рамноправноста на народите на Југославија, на верноста кон својата социјалистичка татковина и одбраната на нејзината независност, во духот на сестраната и рамноправна соработка и заемно помагање меѓу народите, во интерес на мирот и напредокот во светот и во духот на меѓународната солидарност на работните луѓе;

да се развива кај младината свеста за општествената одговорност и за потребата од активно учествување во општествениот живот и општественото самоуправање;

да се придонесе за физичкото воспитување на младината во интерес на подигањето на работната способност и на здравиот личен живот.

Член 4

Во остварувањето на целта на воспитувањето и образованието училиштата и другите установи за

воспитување и образование соработуваат со фамилијата, со стопанските, синдикалните, младинските и со други општествени организации, стручни здруженија, установи и служби.

Училиштата учествуваат во разновидни дејности, а и самите ги организираат нив, заради културниот развој на средината во која дејствуваат.

Член 5

Воспитувањето и образованието се остварува во единствениот систем што го сочинуваат:

предучилишните установи,
основното училиште,
гимназијата,
стручните и вишите стручни училишта,
факултетите на универзитетот, високите школи и уметничките академии,
установите за образование на возрасните и за стручно усовршување (редовните училишта, разните училишта за возрасни, работничките и народните универзитети и други установи и форми).

Образованието на определени видови стручни кадри се врши и со непосредна работа во стопански организации и установи.

Задолжителното основно воспитување и стручно образование на децата попречени во физичкиот или психичкиот развој се врши во специјални училишта.

Воспитувањето и образованието се остварува и во домовите за ученици и во други вонучилишни воспитни установи.

За образование на наставници служат, покрај факултетите, високите школи и уметничките академии, и посебни школи основани за таа цел.

Член 6

Сите граѓани од седум до петнаесет години се должни да посетуваат основно училиште.

Задолжителното школување трае осум години.

Член 7

Сите граѓани, без оглед на националноста, полот, социјалното потекло и вероисповедта, имаат под исти услови еднакво право на воспитување и образование.

Член 8

По завршеното основно училиште воспитувањето и образованието може да се продолжи во стручни училишта и во гимназија.

Под услови определени со закон учениците од стручните училишта односно од гимназијата можат заради продолжување на образованието да преминуваат во гимназија односно стручно училиште.

По завршената гимназија односно стручно училиште образованието може да се продолжи на виши стручни училишта, факултети, високи школи и уметнички академии.

Стручните училишта и гимназијата даваат соодветно завршно образование.

Член 9

Запишувањето во гимназија, во стручни и виши стручни училишта, факултети, високи школи и уметнички академии се врши врз основа на конкурс со кој се определуваат условите за запишување.

Во гимназија и во стручни училишта, ако со закон за определени видови стручни училишта не е определено поинаку, можат да се запишат под еднакви услови граѓани што завршиле основно училиште.

Граѓаните што завршиле гимназија или стручно училиште имаат еднакви права под пропишаните услови да се запишат на соодветни виши стручни училишта, факултети, високи школи и уметнички академии.

Секој граѓанин може да се запише на вишо стручно училиште, факултет, висока школа или уметничка академија, ако според пропишаните услови и програма покаже дека располага со спрема и способност да ја следи успешно наставата.

Член 10

Наставата во училиштата е бесплатна.

На учениците што покажуваат успех во работата им се обезбедува нужна материјална помош од општествените средства во согласност со посебните прописи.

Заради помош на учениците во посетувањето на училиштето и заради обезбедување на што подобри услови за воспитување и образование, државните органи, стопанските и општествените организации и установи се грижат за основањето на домови за ученици, училишни кујни и слични установи.

Се обезбедува здравствена заштита на учениците според посебни прописи.

Член 11

Наставата во училиштата на целата територија на Југославија се засновува врз единствени начела. Наставата во училиштата се изведува врз основа на наставните планови и програми.

Наставните планови и програми се утврдуваат на начинот пропишан со овој закон.

Наставните планови и програми, како и организацијата на работата и животот во училиштето, мораат да бидат приспособени кон интелектуалните и физичките можности на учениците, кон возраста и животните потреби на младината.

Член 12

Наставата во училиштата се врши на јазиците од народите на Југославија.

Член 13

На националните малцинства им се обезбедува во училиштата настава на националниот јазик на малцинството во согласност со одредбите од овој закон и со меѓународните обврски на Федеративна Народна Република Југославија.

Член 14

Воспитувањето и образованието се засновуваат врз поставките на науката и начелата на педагогијата, врз придобивките на историјата и културата на народите на Југославија и на други народи, а врз идејните основи и во хуманистичкиот дух на социјализмот.

Во остварувањето на целта на воспитувањето и образованието и во изведувањето на наставата наставниците се самостојни.

Член 15

Со цел за развивање на одговорноста на учениците за работата и успехот во училиштето, на учениците им се обезбедува активно учествување во разните форми на работата и животот на училиштето.

Учениците од определена возраст учествуваат во управувањето со училиштето и со друга установа за воспитување и образование.

Член 16

Училиштата издаваат свидетелства за завршеното школување кои имаат карактер на јавна исправа.

Вредноста на свидетелствата што ги издаваат други установи за воспитување и образование се определува со закон.

Свидетелствата ги даваат само оние права што ги предвидува законот.

Свидетелствата здобиени на територијата на една народна република имаат иста вредност на целата територија на Југославија.

Член 17

Училиштата и другите установи за воспитување и образование работат во согласност со законите и со другите прописи, како и врз основа на правилата односно статутот на училиштето или установата.

Член 18

Одделни училишта се основуваат со закон или со друг акт во согласност со одредбите на овој закон.

Член 19

Државните органи имаат спрема училиштата и другите установи за воспитување и образование со закон определени права и должности.

Член 20

Заради претресување на прашањата од областа на воспитувањето и образованието од општ интерес, заради советување и договорање за прашањата од заеднички интерес за училиштата и за другите установи за воспитување и образование во сите народни републики, како и заради утврдување на основите на наставните планови и програми за основното училиште, за стручните и вишите стручни училишта и гимназијата, се основава Просветен совет на Југославија како самостојно општествено тело.

Член 21

Покрај правата и должностите утврдени со закони, советите за просвета на општинските и околните народни одбори и на народните републики, како територијални органи на општественото самоуправање, вршат општествени работи од заеднички интерес за училиштата и за другите установи за воспитување и образование на подрачјето на општината, околицата и републиката.

Член 22

Заради соработка и меѓусебно помагање, како и заради претресување на стручни, педагошки и други прашања од заеднички интерес, училиштата на подрачјето на општината односно околицата можат да одржуваат заеднички состаноци, договори и слично.

Член 23

Со цел за унапредување на воспитувањето и образованието, заради педагошки надзор над нивното остварување и надзор над извршувањето на прописите за организацијата и работата на училиштата, како и заради помош на наставниците во изведувањето на наставата и во нивното стручно усовршување, се организира просветно-педагошка служба согласно со одредбите на овој закон.

Член 24

Основните начела на овој закон важат за сите училишта и за другите установи за воспитување и образование.

За училиштата што се основуваат за потребите на Југословенската народна армија, важат посебни сојузни прописи.

ДЕЛ ВТОР**СИСТЕМ НА ШКОЛСТВОТО****II. УСТАНОВИ ЗА ПРЕДУЧИЛИШНО ВОСПИТУВАЊЕ****Член 25**

За децата од предучилишна возраст се организираат посебни установи и други форми на воспитување (детски градинки, забавишта, обданишта, игралишта и др.).

Овие установи и другите форми за воспитување можат да се организираат зависно од месните услови и потреби.

Член 26

Задачите на установите за предучилишно воспитување се особено:

да им се организира на децата културна забава, играње и заеднички живот и со тоа да се придонесува за нивното натамошно воспитување,

да им се помага на родителите, особено на запослените, во згрижувањето и воспитувањето на децата,

да се соработува со родителите и да им се дава стручна помош во негувањето и воспитувањето на децата.

Установите за предучилишно воспитување ги поттикнуваат и ги помагаат, во средината во која дејствуваат, разните форми за собирање и воспитување на децата и во тоа соработуваат особено со општествените организации за грижи и воспитување на децата.

Член 27

Установите за предучилишно воспитување ги основуваат општинските народни одбори, станбените заедници, стопанските и општествените организации и установите.

Основувачот е должен да обезбеди материјални средства, кадри како и хигиенски и други услови потребни за работата на овие установи.

III. ОСНОВНО УЧИЛИШТЕ**Член 28**

Основното воспитување и образование се остварува во основното училиште.

Основното училиште е училиште за општо образование.

Член 29

Задачите на основното училиште се особено:

да им се даваат на учениците основи на социјалистичкото воспитување и на современото општо образование;

да се помага сестраниот развој на учениците, да се развиваат работните навики, да се негуваат и поттикнуваат нивните лични способности и предиспозиции и да им се помага во изборот на позивот.

Заради поуспешно остварување на своите задачи и заради помагање на родителите во воспитувањето, основното училиште соработува со фамилијата.

Член 30

Основите на наставниот план и програма за основното училиште ги утврдува Просветниот совет на Југославија.

Наставниот план и програма за основните училишта на територијата на народната република ги пропишува републичкиот совет за просвета во согласност со основите на наставниот план и програма.

Советот за просвета на општинскиот народен одбор може да ги дополнува наставниот план и програма според потребите на крајот и условите на училиштата, а во согласност со пропишаниот наставен план и програма. Овој совет е должен претходно да прибави мислење и предлози од одделни училишта, како и од заинтересирани стопански и општествени организации.

Член 31

Во основно училиште се запишуваат сите деца што до крајот на календарската година ја наполниваат седмата година на животот.

Во основно училиште можат врз основа на лекарско мислење и според можностите на училиштето да се запишат и телесно и душевно развиени деца кои до крајот на календарската година наполниваат шест и пол години на животот.

Децата попречени во телесниот или психичкиот развој посетуваат специјални училишта.

Член 32

Родителите односно старателите се одговорни нивните деца редовно да посетуваат основно училиште.

Органите на општинскиот народен одбор и училишните органи се грижат за редовното посетување на основното училиште.

Член 33

Ученик на основно училиште, за времето додека му трае училишната обврска, не може да биде исклучен од училиштето.

Член 34

Ученик што подолго време поради болест или други оправдани причини бил попречен во редовно-

то посетување на училиштето со вонредно полагање на одделни одделенија може да го надомести загубеното време во школувањето односно до седумнаесеттата година на животот редовно да го заврши основното училиште.

Лице постаро од петнаесет години што не завршило основно училиште може да го заврши со вонредно полагање.

IV. ГИМНАЗИЈА

Член 35

Гимназијата е училиште за општо образование.

Член 36

Задачите на гимназијата се особено:

да ги прошири и продлабочи знаењата од природните и општествените науки и од општото техничко образование;

да ги негува и поттикнува личните способности и предиспозиции на учениците и да им помага во изборот на натамошното школување и на позивот;

да придонесува за понатамошното интелектуално, физичко, општествено, морално и естетско воспитување и образование на учениците заради нивното оспособување за активна општествена работа, како и за здрав и културен живот.

Член 37

Наставата во гимназија содржи општ и изборен дел.

Општиот дел е заеднички за сите ученици.

Изборниот дел на наставата им овозможува на учениците според своите способности и предиспозиции подлабоко да се запознаат со одделни подрачја од општото образование. Секој ученик е должен да се определи за едно од изборните подрачја.

Гимназијата ги подготвува учениците кои тоа го сакаат за одделни практични дејности.

Одделни гимназии можат да имаат задача да дадат во поширок обем и знаења од класичните јазици и да го продлабочат образованието од хуманистичките науки.

Член 38

Основите на наставниот план и програма за гимназијата ги утврдува Просветниот совет на Југославија.

Наставниот план и програма за гимназијата ги пропишува републичкиот совет за просвета во согласност со основите на наставниот план и програма.

Член 39

Наставата во гимназијата трае четири години.

Во гимназијата испитите можат да се полагаат и вонредно.

На крајот на школувањето во гимназијата се полага завршен испит.

V. СТРУЧНИ И ВИШИ СТРУЧНИ УЧИЛИШТА

1. Општи одредби

Член 40

Заедничките задачи на стручните и на вишите стручни училишта се особено:

да ѝ осигураваат на општествената заедница постојан притек на разновидни стручни кадри: квалификувани и висококвалификувани работници, технички и друг стручен персонал на потребно стручно и културно ниво што ќе придонесува за постојаниот и складен развој на производните сили и за унапредувањето на општествените служби;

да ѝ овозможуваат на младината, според способностите и предиспозициите а во согласност со потребите на општествената заедница, да се збогати со соодветна стручна спрема;

да придонесуваат за понатамошното интелектуално, физичко, општествено, морално и естетско воспитување и образование на учениците заради оспособување за активна општествена работа, како и за здрав и културен живот.

Стручните и вишите стручни училишта работат и како установи за образование на возрасните и за стручно усовршување.

Член 41

Стручни училишта се:

училиштата за квалификувани работници, училиштата за висококвалификувани работници, техничките и другите стручни училишта за стопанството и за јавните служби, уметничките училишта.

Член 42

Основите на наставните планови и програми за одделни видови стручни училишта (член 41) и за виши стручни училишта ги утврдува Просветниот совет на Југославија.

Наставните планови и програми за стручните и за вишите стручни училишта ги пропишува републичкиот совет за просвета во согласност со основите на наставниот план и програма.

Утврдувањето на основите односно пропишувањето на наставните планови и програми се врши по предлог од заинтересираните стопански, синдикални и општествени организации и стручни здруженија, како и од органите на управата надлежни за соодветната дејност односно служба.

Со посебни прописи за одделни видови стручни училишта може да се определи наставните планови и програми да ги пропишува републичкиот совет за просвета во согласност со органот на управата надлежен за соодветната дејност односно служба.

Член 43

Стручните и вишите стручни училишта можат да организираат посебна настава за вонредни ученици.

Во овие училишта можат да се полагаат испити и вонредно.

Член 44

Во интерес на образованието на стручни кадри во согласност со потребите на стопанството и јавните служби, стручните и вишите стручни училишта постојано соработуваат со заинтересираните стопански организации и установи.

Член 45

Со посебен сојузен општ закон се уредува организацијата и работата на стручните и вишите стручни училишта.

Образованието на определени видови стручни кадри со непосредна работа во стопански организации и установи (член 5 став 2) се уредува со прописи на Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за трудот.

2. Училишта за квалификувани работници

Член 46

Училиштата со практична обука и училиштата за учениците во стопанството ги образуваат квалификуваните работници и на нив соодветните стручни кадри за јавни служби.

Член 47

Задачите на училиштата со практична обука и на училиштата за учениците во стопанството се особено:

да дадат практично и теориско стручно образование што ѝ дава основа на практичната дејност; да дадат образование од природните и општествените науки, со кое се продлабочува и проширува општото образование на учениците заради поуспешно усвојување на стручно-практичното и теориското образование и приготвување за активен општествен живот.

Стручно-практичното образование сочинува составен дел на целокупната настава, а се врши под општо раководство и надзор на училиштето во училишните работилници, стопанските организации и установи.

Член 48

Стручно-практичното образование во училиштата со практична обука се врши во посебни работилници или на соодветен начин на работните места во стопанските организации или установи.

Член 49

Основното стручно-практично образование на учениците од училиштата за учениците во стопанството се врши непосредно во стопанските организации. Со цел за дополнување на стручното образование што се здобива со практична работа во стопански организации, стручно-практичното образование се врши и во работилниците на овие училишта, на училиштата со практична обука или во посебни за таа цел организирани работилници на стопанските организации.

Член 50

Со согласност со степенот на остварувањето на задолжителното школување во осумгодишно траење, со посебните околности и услови на одделни краишта, со прописи на републичкиот извршен совет може да се определи во училиштата за квалификувани работници од определени занимања да можат да се запишат и лица што не завршиле основно училиште. На ваквите ученици им се обезбедуваат условите за успешно следење на наставата (подготвителен курс, подготвителна година и сл.).

Член 51

На крајот на школувањето учениците од училиштата во стопанството односно учениците од училиштата со практична обука полагаат завршен испит за звањето квалификуван работник односно за здобивање со соодветна стручна квалификација.

Програмата и начинот за полагање на испитот од претходниот став ги пропишува Сојузниот извршен совет односно органот што ќе го определи тој.

3. Училишта за висококвалификувани работници**Член 52**

Училиштата за висококвалификувани работници подготвуваат висококвалификувани работници односно на нив соодветен стручен кадар за стопанството и за јавните служби.

Член 53

Во училиштата за висококвалификувани работници се запишуваат лица што како квалификувани работници поминале определено време на работа во производството.

На крајот на школувањето во училиштата за висококвалификувани работници се полага завршен испит.

Програмата и начинот на полагањето на испитот од претходниот став ги пропишува Сојузниот извршен совет односно органот што ќе го определи тој.

4. Технички и други стручни училишта за стопанството и за јавните служби**Член 54**

Техничките и другите стручни училишта за стопанството и за јавните служби (технички училишта) подготвуваат техничари и на нив соодветни стручни кадри за стопанството и за јавните служби (технички, економски, селскостопански, здравствени, сообраќајни и др.).

Член 55

Задачите на техничките училишта се особено: да дадат образование што дава стручно-теориска спрема за практична дејност во определена струка, како и стручно практично образование во училишна работилница поврзано со практична работа во стопански организации и установи;

да дадат општо образование од природните и општествените науки, со кое се продлабочува и се проширува општото образование заради поусpesно учење на теориското и практичното стручно образование.

Член 56

За запишување во определени технички училишта, ако го бара тоа карактерот на училиштето, може да се пропише како услов и виша училишна спрема од завршено основно училиште, како и други посебни услови.

За учениците што завршиле училиште за квалификувани работници може да се пропише скратено школување во технички училишта.

Член 57

На крајот на школувањето во техничките училишта се полага завршен испит.

5. Уметнички училишта**Член 58**

Уметничките училишта им даваат на учениците, покрај дополнително на општото образование, и образование од определена гранка на уметноста односно уметнички занает и со тоа ги подготвуваат за соодветни дејности односно за натамошно уметничко образование.

Член 59

Во уметничките училишта се запишуваат ученици што завршиле основно училиште и што положиле приемен испит.

На приемиот испит се проверуваат особено способностите на учениците за образование во определена гранка на уметноста односно во уметничкиот занает.

Според посебни прописи можат во одделни уметнички училишта да се запишат и ученици што не завршиле основно училиште, со тоа што пред завршувањето на уметничкото училиште да мораат да завршат основно училиште.

На крајот на школувањето во уметничките училишта се полага завршен испит.

Член 60

Заради давање основи на образованието во определени гранки на уметноста и заради подготвување за понатамошно образование, во уметничкото училиште можат да се основуваат соодветни установи и други форми на образование.

6. Виши стручни училишта**Член 61**

Вишите стручни училишта подготвуваат кадри за определени технички или стручни работи односно служби за кои се бара продлабочено односно специјализирано стручно образование, и вршат усовершување на стручните кадри.

Член 62

Во вишите стручни училишта можат да се запишат, зависно од видот на училиштето, лица што завршиле стручно училиште за квалификувани односно висококвалификувани работници, техничко училиште или гимназија, како и лица што се здобиле со пропишаната спрема во установите за образование на возрасните и за стручно усовершување.

Со посебен закон или со уредба на Сојузниот извршен совет може да се пропише во одделни виши стручни училишта да можат да се запишат и лица што ја немаат спремата од претходниот став а кои поминале определено време на практична работа во соодветна дејност и што ќе положат приемен испит на кој ќе покажат дека располагаат со општо образование потребно за успешното следење на наставата.

VI. ФАКУЛТЕТИ, ВИСОКИ ШКОЛИ И УМЕТНИЧКИ АКАДЕМИИ

Член 63

Задачите на факултетите, високите школи и уметничките академии се особено:

да приготвуваат висококвалификувани стручњаци за разни гранки на општествените дејности; да ја организираат и упредуваат научната работа и да приготвуваат научни работници;

да придонесуваат за стопанскиот, културниот и општествениот развој на земјата во соработка со стопанските, културните и со другите установи и организации.

Член 64

Со посебен сојузен општ закон се уредуваат организацијата и работата на факултетите на универзитетот, високите школи и уметничките академии.

VII. СПЕЦИЈАЛНИ УЧИЛИШТА

Член 65

Специјални училишта се основуваат за да им се обезбеди на децата и на младината попречена во физичкиот или психичкиот развој здобивање со основно општо и стручно образование и оспособување за самостоен живот и работа.

За основно воспитување и образование на запустени и општествено неприспособни деца важат посебни сојузни прописи.

Член 66

Задачите на специјалните училишта се особено:

да се грижат кај учениците да се развиват способностите и наклоностите, а да се ублажат и отстранат недостатоците и растројствата во развојот;

да придонесуваат за на учениците да им се обезбеди телесен и психички развој;

да ги насочуваат, приготвуваат и оспособуваат учениците за оние занимања и позиви што им одговараат на нивните способности и наклоности, и да им овозможат да можат корисно и активно да учествуваат во стопанскиот и општествениот живот;

да им помагаат на родителите во правилното подигање и воспитување на децата попречени во развојот.

Член 67

Воспитувањето и образованието на децата попречени во физичкиот и психичкиот развој се врши:

во предучилишни, училишни и други установи организирани за таа цел;

во специјални училишта или одделенија во состав на соодветните здравствени и социјални установи.

Член 68

Во остварувањето на целта на воспитувањето и образованието специјалните училишта и установи соработуваат со заинтересираните стручни и општествени организации.

Член 69

Во специјалните училишта и соодветните установи се упатуваат и примаат децата за кои стручната комисија во определени здравствени и други установи ќе утврди дека такво воспитување и образование им е потребно.

Учениците на специјално школување преминуваат во соодветни редовни училишта врз основа на мислење од стручна комисија.

Член 70

Прописите за евиденцијата и категоризацијата на децата што се упатуваат во специјални училишта ги донесуваат спогодбено секретаријатите на Сојузниот извршен совет надлежни за работите на просветата, народното здравје и социјалната заштита.

VIII. НАСТАВА ЗА ПРИПАДНИЦИТЕ НА НАЦИОНАЛНИТЕ МАЛЦИНСТВА

Член 71

На подрачјата на кои живеат национални малцинства за припадниците на малцинствата се основуваат основни училишта или одделенија на овие училишта во кои наставата се врши на националниот јазик на малцинството.

Член 72

На подрачјата на кои живеат национални малцинства воспитната работа во установите за предучилишно воспитување за припадниците на тие малцинства се врши на националниот јазик на малцинството.

Член 73

На подрачјата на кои живеат национални малцинства на припадниците од овие малцинства им се обезбедува и правото на настава на националниот јазик на малцинството во гимназијата и во стручно училиште, односно во одделенијата на овие училишта.

Член 74

Образованието на наставниците за училиштата на припадниците на националните малцинства се врши на националниот јазик на малцинството и за таа цел се основуваат посебни училишта односно одделенија во училиштата за образование на наставниците.

Член 75

Во училиштата односно во одделенијата за припадниците на националните малцинства наставниот план ја вклучува и наставата од областа на нивната национална култура.

Заради обезбедување на активно учествовање на националните малцинства во општествениот живот на земјата, во училиштата односно во одделенијата за припадниците на националните малцинства се врши и настава на јазикот на народната република.

Член 76

На подрачјата на кои живеат заедно национални малцинства и население на југословенските националности во согласност со можностите се основуваат и училишта со двојазична настава.

Член 77

Народните републики во согласност со одредбите на овој закон ќе донесат прописи за организацијата на училиштата во кои наставата се врши на јазикот на националните малцинства.

IX. ОБРАЗОВАНИЕ НА ВОЗРАСНИТЕ И СТРУЧНО УСОВРШУВАЊЕ

Член 78

Заради овозможување на граѓаните да го дополнуваат и усовршуваат своето општо образование и стручната спрема и да се запознаат со напредокот и со достигнуќата во областа на науката, техниката и културата се организира образованието на возрасните и стручно усовршување.

Член 79

Основните задачи на образованието на возрасните и на стручното усовршување се особено:

да им даваат писменост, практични знаења и општо образование на граѓаните;

да овозможат стручно образование односно преквалификација со давање на стручна спрема и стручни квалификации, со проширување и усовршување на стручната спрема, како и со здобивање со виша спрема вклучувајќи ја и спремата што ја дава образованието на високите школи и на факултетите;

да им даваат соодветно општествено-економско образование на производителите и на работните луѓе во јавните служби;

да им овозможат на граѓаните според личниот интерес, наклоностите и потребите да го прошируваат своето образование од одделни области на науката, техниката и културата.

Член 80

Со образование на возрасните и со стручно усовршување се занимаваат установите и организациите што се основуваат за таа цел, и тоа: работничките и народните универзитети, различни училишта за возрасни, задружните училишта, училиштата за домаќинство, училиштата за селска младина, центрите за образование на кадрите, организациите на народната техника и др.

Со образование на возрасните и со стручно усовршување се занимаваат и сите училишта од основните училишта до факултетите, општествениите и стопанските организации и установите, домовите за народно здравје, библиотеките, музеите и др.

Член 81

Установите за образование на возрасните и за стручно усовршување (член 80) својата организација, дејствување, задачи, методи и форми на работа ги развиваат согласно со потребите на општествениот, стопанскиот и културниот развиток на земјата и ги усогласуваат со потребите на соодветниот крај, претпријатие или установа, како и со интересите и потребите на поединците.

Овие установи работат, по правило, по наставните планови и програми усогласени со возраста на слушателите.

Член 82

Установите и разновидните форми за образование на возрасните и за стручно усовршување ги основуваат народните одбори и другите државни органи, стопанските, задружните, стручните и општествените организации.

Член 83

Народните одбори, републичките совети и републичките и сојузните органи на управата надлежни за работите на соодветните јавни служби и за работите на просветата се должни да се грижат за развојот на установите и на другите форми за образование на возрасните и за стручно усовршување, а особено за приготвување и усовршување на наставниците за работа во нив, како и да осигуруваат материјални услови за работата на овие установи.

Стопанските и задружните организации, синдикатите, здруженијата и установите се грижат за развојот на установите и на другите форми за образование на возрасните, а особено за стручното образование на производителите и ги осигуруваат материјалните услови за работата на овие установи.

Член 84

Со прописи на Сојузниот извршен совет односно на органот што ќе го определи тој ќе се пропишат општите начела за вредноста на свидетелствата за завршеното образование во одделни установи за образование на возрасните и за стручно усовршување што даваат определена стручна спрема.

Х. ШКОЛИ ЗА ОБРАЗОВАНИЕ НА НАСТАВНИЦИТЕ

Член 85

Наставниците на училиштата за општо образование, на стручните и специјалните училишта, како и на установите за предучилишно воспитување, за образование на возрасните и за стручно усовршување се образуваат во посебни школи основани за таа цел и во други школи предвидени со овој закон.

Член 86

Наставниците се образуваат во овие школи: во школа за воспитувачи, учителска школа, виша пе-

дагошка школа, педагошка академија, школа за наставници на стручните училишта, во школа за наставници на специјални училишта, во школа за наставници по физичка култура, како и на филозофски и природно-математички факултет, уметничка школа и академија.

Образованието на наставниците се врши и во други школи. Наставниците образувани во школи на кои тоа не им е основна задача мораат да имаат соодветна педагошка спрема.

Член 87

Задачите на школите за образование на наставниците се особено:

да ги оспособат стручно студентите да ги остваруваат општите цели на воспитувањето и образованието и посебните задачи на училиштата во кои ќе бидат наставници;

да им дадат на студентите педагошка спрема за изведување на наставата, за користење на повремените наставни методи и форми на наставно-воспитната работа.

Школите во кои се образуваат наставници вршат и истражувачка работа во областа на педагогијата со цел за унапредување на наставата и воспитувањето и ги оспособуваат студентите за оваа работа.

Овие школи работат и на усовршување на наставниците.

Член 88

Во педагошките академии, во школите за воспитувачи и во школите за наставници на стручните училишта можат да се запишат лицата што завршиле гимназија, учителска школа односно соодветно стручно училиште, а за запишување во другите школи за образование на наставниците важат постојните прописи.

Член 89

Со посебен сојузен закон се уредува организацијата и работата на школите за образование на наставници.

ДЕЛ ТРЕТИ

ЖИВОТОТ И РАБОТАТА НА УЧИЛИШТАТА

ХІ. НАЧЕЛА ЗА ВНАТРЕШНИОТ ЖИВОТ И РАБОТА НА УЧИЛИШТЕТО

Член 90

Секое училиште и друга установа за воспитување и образование, без оглед на своите посебни задачи, се организира така што со целокупниот внатрешен живот, односи, форми и методи на работа да придонесува за остварувањето на целта на воспитувањето и образованието.

Член 91

Училиштето посебно е должно:

да применува и развива такви форми и методи на наставно-воспитна работа што се засноваат врз поврзувањето на наставата со примената на здобиените знаења;

користејќи ги вонучилишните активности на младината и во соработка со стопанските и општествените организации и установите да го остварува поврзувањето на воспитувањето и образованието со производната работа.

Стручните училишта, а особено училиштата за квалификувани работници, им посветуваат посебно внимание на условите и на организацијата на практичната обука во училишните работилници и во стопанските организации.

Член 92

Внатрешниот живот и работа на училиштето треба да се засноваат врз методите и формите на работа и врз внатрешните односи што придонесуваат:

за поттикнувањето на иницијативата и развивање на самостојната активност на учениците, свик-

нување на темелно учење, обработување и проверување на наставната материја;

за развивањето на интелектуалната љубопитност, на самостојното расудување и критичноста на духот;

за изградувањето на односи на заемно почитување и доверба на учениците и наставниците;

за развивањето на смислата и потребата на учениците за меѓусебна соработка и помагање во решавањето на задачите на училишниот и општествениот живот.

Член 93

Училиштето го поттикнува проширувањето и збогатувањето на наставно-воспитната работа со разни форми на слободни активности на учениците.

Наставниците, во соработка со општествените организации, помагаат во организирањето и извршувањето на програмите за работа на слободните активности на учениците.

Член 94

Училиштето во соработка со установите за професионална ориентација им помага на родителите и на учениците во изборот на училиштето и занимањето според наклоностите и способностите на учениците и за таа цел го следи нивниот развиток и дава известувања за карактерот и за условите на работа на одделни видови училишта односно занимања.

Член 95

Заради соработка и усогласување на воспитното дејствување на училиштето и фамилијата, се одржуваат заеднички состаноци на училишните органи, наставниците, родителите и учениците.

Член 96

Начелата за оценувањето на учениците и за условите за напредување во одделни видови училишта ги пропишува Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за просвета и култура по предлог од Просветниот совет на Југославија.

Член 97

Учебната година почнува на 1 септември а се завршува на 31 август.

Наставата во текот на учебната година трае најмалку двесте и десет наставни денови. Траењето на наставата за одделни видови училишта во согласност со нивниот карактер го пропишува републичкиот совет за просвета.

Почетокот и завршетокот на наставата и училишните распусти, според климатските услови и карактерот на училиштето, ги определува републичкиот совет за просвета.

Член 98

Наставата во училиштата не се врши во текот на училишните распусти, во недела и во дните на државни празници.

Член 99

Прописи за единствена евиденција во училиштата ќе донесе Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за просвета и култура во согласност со Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за општа управа.

XII. УЧЕНИЦИ

Член 100

Секој ученик има право и должност, според својата возраст, да придонесува за остварувањето на целта на воспитувањето и образованието во своето училиште.

Заради тоа учениците се должни редовно да го посетуваат училиштето, да работат и да учат, да ги почитуваат правилата на училишниот живот и работа и да ги исполнуваат другите ученички обврски.

Член 101

Со цел за развивање на иницијативата, самостојноста, свесната дисциплина и одговорноста на

учениците за нивната работа и успех во училиштето, како и на активна помош на наставниците во остварувањето на воспитувањето и наставата, учениците од завршните години на основното училиште, како и учениците од стручниот училиште и гимназијата формираат заедници на учениците на класовите односно на училиштето.

Член 102

На состаноците на своите заедници учениците расправуваат за сите прашања од животот и работата на училиштето.

Заедницата на учениците, преку членовите што за таа цел ги избира, како и преку учениците — членови на училишниот одбор, ги запознава училишните органи и класниот совет со своите мислења и заклучоци, им поднесува свои предлози што се однесуваат на правилата на училиштето, организацијата и спроведувањето на наставно-воспитната работа и на општествениот живот на училиштето, и учествуваат на нивните седници кога се претресуваат тие прашања.

Заедницата на учениците се грижи учениците совесно да ги вршат работите што им ги довериле училишните органи.

Член 103

Заради унапредување на својот општествен и културен живот, техничкото образование и физичкото воспитување учениците можат да основуваат свои организации и дружини.

Ученичките организации се доброволни и се засноваат врз принципите на самоуправувањето на учениците.

Основувањето на ученички организации и дружини, освен оние што се основуваат во согласност со други прописи, го одобрува училишниот одбор по претходно прибавено мислење од наставничкиот совет.

Член 104

Во домовите на учениците се формира заедница на домот што ја сочинуваат сите ученици (студенти). Заедницата на домот расправа за сите прашања од животот и работата во домот и преку своите претставници ги запознава органите на управувањето со домот со своето мислење и заклучоци и им поднесува свои предлози и барања што се однесуваат на подобрување на животот и работата во домот.

Член 105

Учениците што се истакнуваат со својата работа и обноска можат да бидат пофалени односно наградени.

Спрема учениците што не ги исполнуваат своите должности и ги кршат правилата на училишниот живот можат да се применуваат дисциплински мерки.

XIII. НАСТАВНИЦИ

Член 106

Наставниците како воспитувачи и стручњаци со својата работа во училиштето и надвор од него активно учествуваат во воспитувањето и образованието на младината и во ширењето на просветата и културата.

Правата и должностите на наставниците како јавни службеници се утврдуваат со сојузен закон.

Член 107

Наставниците ја организираат и раководаат со наставно-воспитната работа на училиштето и одговорни се за постигнувањето на целта на воспитувањето и образованието.

Член 108

Наставник може да биде лице што располага со пропишана општа педагошка и стручна спрема и кое со својата работа и живот, со општествените, карактерните и моралните особини дава гаранции за остварување на целта на воспитувањето и на образованието.

Член 109

Во установите за предучилишно воспитување воспитувачи можат да бидат лица што завршиле школа за воспитувачи или на неа соодветна школа.

Наставници во основните училишта можат да бидат лица што завршиле учителска школа, виша педагошка школа или педагошка академија, а за одделни наставни подрачја и лица што завршиле соодветен факултет, висока школа односно уметничка академија.

Во специјалните училишта и во соодветните установи наставници можат да бидат лица што завршиле соодветна школа за образование на наставници на специјалните училишта.

Наставници во стручни училишта и гимназии можат да бидат лица што завршиле соодветен факултет, висока школа односно уметничка академија, а за одделни воспитно-образовни подрачја и лица што завршиле соодветно стручно училиште или школа за наставници на стручните училишта.

Со прописите за одделни видови училишта односно за другите установи за воспитување и образование ќе се определи кои други стручни лица можат да ги вршат должностите на наставници односно воспитувачи во тие училишта односно установи.

Член 110

Заради овозможување на наставниците и воспитувачите стручно и педагошки да се усовршуваат и да го следат напредокот на педагошката теорија и пракса и дисциплините од кои вршат настава, се воведува задолжително периодично усовршување на наставниците.

ДЕЛ ЧЕТВРТИ

ПОЛОЖАЈ И ОРГАНИЗАЦИЈА НА УЧИЛИШТАТА И НА ДРУГИТЕ УСТАНОВИ ЗА ВОСПИТУВАЊЕ И ОБРАЗОВАНИЕ

XIV. ОСНОВУВАЊЕ НА УЧИЛИШТА И СРЕДСТВА ЗА НИВНАТА РАБОТА

1. Основување и укинување

Член 111

Основните училишта ги основуваат општинските народни одбори во согласност со програмата за развoт на тие училишта, што ја утврдува околинскиот народен одбор по предлог од општинските народни одбори од подрачјето на околицата.

Член 112

Гимназиите, стручните училишта и специјалните училишта ги основуваат општинските и околинските народни одбори како и надлежните сојузни и републички органи во склад со програмата за развoт на тие училишта, што ја утврдува републичкиот извршен совет по предлог од републичкиот совет за просвета.

Стручни училишта можат да основуваат и стопански и општествени организации во рамките на програмата за развoт на соодветниот вид училиште. За основување на стручно училиште од страна на овие организации, потребно е одобрение, што го дава советот за просвета на околинскиот народен одбор во согласност со советот во чиј делокруг спаѓаат работите на соодветната област на управата. Советот не може да одбие давање на одобрение за основување на училиште, ако неговото основување е предвидено со програмата за развoт на соодветниот вид стручни училишта и ако се исполнети другите пропишани услови.

Вишите стручни училишта се основуваат со закон, со пропис на Сојузниот извршен совет или со пропис на претставничкото тело на автономната единица.

Член 113

Одлуката за основување на училиште ја донесуваат и програмата за развoт на основните училишта ја утврдуваат обата собора на надлежниот народен одбор рамноправно.

Предлогот за утврдување на програмата за развoт на училиштата на подрачјето на општината односно на околицата го даваат обата собора на народниот одбор рамноправно.

Член 114

Училиште може да се основе ако за неговото основување се исполнети пропишаните услови во поглед на бројот на учениците, наставниот персонал, училишните простории, опремата и наставните средства како и другите услови предвидени со законите за одделни видови училишта.

Член 115

Народните одбори на две или повеќе општини и околии можат да се спогодат заеднички да основат училиште или друга установа за воспитување и образование.

Две или повеќе стопански или општествени организации можат да се спогодат заеднички да основат предучилишна установа, стручно училиште или установа за образование на возрасните и за стручно усовршување или заеднички да учествуваат во издржувањето на училиштето односно установата.

Член 116

Основувачот спрема училиштето односно другата установа за воспитување и образование ги има правата и должностите што му се определени со закон и со други прописи.

Член 117

Основното училиште може да отпочне со работа дури откако органот на управата на околинскиот народен одбор надлежен за работите на просветата преку посебна стручна комисија ќе утврди дека се исполнети условите за почеток на работата на училиштето.

Гимназиите, стручните училишта и специјалните училишта можат да отпочнат со работа дури откако секретаријатот на републичкиот совет за просвета преку посебна стручна комисија ќе утврди дека се исполнети условите за почеток на работата на соодветниот вид училиште.

Член 118

Ако се утврди дека основното училиште не исполнува некој од пропишаните услови за работа, советот за просвета на околинскиот народен одбор ќе го повика основувачот да преземе мерки да се исполнат тие услови во определен срок.

Ако се утврди дека гимназијата, стручното училиште или специјалното училиште не исполнува некој од пропишаните услови за работа, републичкиот совет за просвета ќе го повика основувачот да преземе мерки за да се исполнат тие услови во определен срок.

Ако основувачот на основното училиште во определениот срок не ги отстрани утврдените недостатоци, околинскиот одбор ќе донесе решение основното училиште односно одделно негово одделение привремено да престане со работа додека не билат исполнети пропишаните услови за работа на тоа училиште. Решението за привремениот престанок на работата на другите училишта односно на нивни отсеци или одделенија го донесува под исти услови републичкиот совет за просвета.

Решението според претходниот став се донесува врз основа на наод од посебна стручна комисија.

Член 119

Училиште може да се укине по предлог од основувачот а по прибавено мислење од училишниот одбор, само под условите предвидени со законите за одделни видови училишта, што се однесуваат на условите за работа на училиштето, на исполнување на задачите на училиштето, како и на потребата од негово понатамошно постоење.

Училиште може да се укине и ако е поради неисполнување на условите за работа со решение од надлежниот орган определено училиштето односно одделни негови отсеци или одделенија привремено да престанат со работа, па и по истекот на рокот што му е определен на основувачот заради преземање на мерките за да се исполнат тие

услови, по пат на посебна стручна комисија се утврди дека поради непостоењето на тие услови е оневозможена понатамошната работа на училиштето.

Решението за укинување на училиштето го донесува републичкиот извршен совет.

Член 120

Секое училиште има правила за своето внатрешно уредување и работа.

2. Средства за работа на училиштата

Член 121

Средствата за издржување и работа на училиштето ги обезбедува основувачот.

За училиштата што ги основуваат државни органи средствата се обезбедуваат во буџетот на соодветната политичко-територијална единица.

Дополнителни средства за работа на училиштата можат да се обезбедуваат и од дотации од државни органи, установи, стопански и општествени организации, како и од посебни фондови основани за таа цел.

Член 122

Предлогот на претсметката на училиштето што го основал државен орган го составува училишниот одбор.

Училишниот одбор му го доставува предлогот на претсметката со образложение на органот надлежен за донесување на буџетот на соодветната политичко-територијална единица.

Член 123

Во буџетот на политичко-територијалната единица се предвидува вкупниот износ на средствата за работа и издржување за секое училиште посебно. Во буџетот посебно се искажува вкупниот износ на средствата за лични издатоци, а посебно вкупниот износ на средствата за другите издатоци на училиштето.

Член 124

Претсметката на училиштето ја утврдува училишниот одбор во рамките на вкупниот износ на средствата предвиден во буџетот на политичко-територијалната единица за издржување и работа на училиштето, како и на другите приходи на училиштето.

Утврдената претсметка училишниот одбор му ја доставува на надлежниот совет за просвета на политичко-територијалната единица од чиј буџет се финансира училиштето.

Член 125

Завршната сметка за извршувањето на претсметката на училиштето ја составува директорот на училиштето, а ја утврдува училишниот одбор.

Член 126

Одредбите од чл. 121 до 125 важат и за финансирањето на другите установи за воспитување и образование што ги основуваат државни органи.

Во поглед на финансирањето на училиштата и на други установи за воспитување и образование што ги основуваат стопански и општествени организации, согласно се применуваат одредбите од овој закон за финансирањето на училиштата што ги основуваат државни органи.

XV. УПРАВУВАЊЕ СО УЧИЛИШТАТА И СО ДРУГИТЕ УСТАНОВИ ЗА ВОСПИТУВАЊЕ И ОБРАЗОВАНИЕ

1. Општествено управување со училиштата

Член 127

Со училиштето заеднички управуваат наставно-воспитниот колектив и граѓаните што можат да придонесат за извршување на задачите на училиштето а што ги именуваат односно ги избираат определени органи, собори на избирачи и заинтересираните организации и установи.

Во управувањето со училиштето учествуваат и учениците од определена возраст преку свои претставници.

Член 128

Со училиштето непосредно управуваат како општествени органи: училишниот одбор, наставничкиот совет и директорот на училиштето.

Член 129

Остварувајќи го општественото управување, секој орган на училиштето има самостоен делокруг, а нивните меѓусебни односи се засноваат на со закон утврдените права и должности.

Член 130

Органите што управуваат со училиштето, секој во својот делокруг и со заедничка соработка, се грижат наставата и воспитната работа во училиштата и целокупната работа и животот на училиштето да ја остваруваат целта на воспитувањето и образованието и посебните задачи на училиштето.

Член 131

Органите на училиштето ги вршат своите права и должности врз основа и во рамките на законот и другите прописи, како и на правилата на училиштето.

Член 132

На крајот на наставата секоја учебна година се одржува заеднички состанок на училишниот одбор, наставниците, учениците, претставниците на заинтересираните органи и стопански организации, стручни здруженија и установи, родители и други граѓани на кои врз основа на извештајот на директорот за работата на училиштето се претресува состојбата и работата на училиштето како и извршувањето на неговите задачи.

Член 133

Управувањето со одделни стручни училишта што државни органи ги основуваат за потребите на својата служба, се уредува, во согласност со начелата на овој закон, со посебни прописи за тие училишта.

2. Училишен одбор

Член 134

Училишниот одбор ги врши особено овие работи:

се грижи за целокупната работа и животот на училиштето, ги претресува резултатите на работата и состојбата во училиштето и презема мерки за унапредување работата за воспитување и образование на учениците; се грижи за унапредувањето на материјалните и другите услови за работа и живот на училиштето; го помага организирањето и унапредувањето на општествениот, културниот и забавниот живот, на физичката култура и на техничкото образование на учениците во училиштето и надвор од него;

во стручните училишта се грижи за условите на работата на учениците на стручните училишта во пракса и за тоа училишните работилници да ги исполнуваат своите задачи во согласност со потребите на наставата, како и за условите на работата на учениците во стопанството;

донесува правила на училиштето; составува предлог на претсметка и ја утврдува завршната сметка на училиштето;

се грижи за здравствената и социјалната заштита на учениците; се грижи за сместувањето, исхраната, животните услови и воспитувањето на учениците во домовите на ученици и во слични установи; резгледува и предлага доделување стипендии на учениците;

се грижи за унапредувањето на соработката и за поврзувањето на училиштето со стопанските и културно-уметничките организации, како и со организациите за физичка култура и техничко воспитување и со други општествени организации чија дејност е во врска со работата на училиштето и со воспитувањето на младината;

му предлага на соодветниот совет за просвета распишување на конкурс за избор на наставници; предлага пополнување на упразнетите места и разгледување на одделни наставници;

разгледува претставки и предлози од граѓани за прашања од општ интерес за работата на училиштето;

врши општ надзор над користењето на општо-народниот имот што му е даден на училиштето на управување;

разгледува жалби од родителите, наставниците и учениците; решава за примена на дисциплинските мерки спрема учениците кога му е тсa со посебни прописи ставено во делокруг.

Член 135

Училишниот одбор во зависност од видот на училиштето го сачинуваат:

определен број членови што ги именува надлежниот народен одбор на заедничка седница на обата собора на предлог од советот за просвета; определен број членови што ги избира наставничкиот совет од редот на наставниците на училиштето;

определен број членови што ги избираат собирите на избирачите од подрачјето на училиштето од редот на граѓаните;

определен број членови што од редот на своите членови ги избираат заинтересираните стопански и општествени организации, стручни здруженија и установи.

Директорот на училиштето по својот положај е член на училишниот одбор.

Во училишниот одбор на гимназиите и стручните училишта влегуваат и соодветен број ученици, што ги избира заедницата на учениците на училиштето.

Во училишниот одбор на училиштата што ги основуваат стопански и општествени организации влегува и определен број членови што ќе ги определат тие организации.

Со закон за соодветен вид училишта се определува составот и начинот на избирање на членови на училишниот одбор.

Со правилата на секое училиште се определува, во согласност со законот за односниот вид училишта, вкупниот број на членовите на училишниот одбор, бројот на членовите што ги именуваат односно ги избираат одделни органи, собири на избирачи, установи односно организации, како и кои организации и установи избираат членови на училишниот одбор.

Член 136

Училишниот одбор се состои од најмалку седум членови.

Член 137

Училишниот одбор се избира на две години. Избирањето на училишниот одбор се врши во почетокот на учебната година.

Органот или организацијата што избира членови на училишниот одбор може одделен член што го избрала да го разреши од должност и пред истекот на овој срок, ако тој не е во можност да ја врши или ако ја пренебрегнува својата должност.

Надлежниот општински односно околиски совет може да го распушти училишниот одбор и да определи избирање на нов, ако неговата работа им е претивна на прописите.

Против актот за распуштање училишниот одбор може да му изјави жалба непосредно на повисокиот орган.

Член 138

Училишниот одбор од својата средина избира претседател.

Директорот и наставник на училиштето не може да биде избран за претседател на училишниот одбор.

Член 139

Седниците на училишниот одбор ги свикнува претседателот на одборот, а тој е должен да ги свика

на барање од една третина од членовите на одборот, од директорот на училиштето, од наставничкиот совет или на предлог од заедницата на учениците на училиштето. Седница може да се свика и на барање од стопанска и општествена организација или установа, заради претресување на прашањата од интерес за училиштето и за соодветната организација односно установа.

Директорот на училиштето му помага на претседателот на училишниот одбор во подготвувањето на седниците на одборот.

Член 140

Училишниот одбор се состанува по потреба, а задолжително во почетокот на учебната година, кон крајот на учебното полугодие и по завршувањето на наставата за секоја учебна година.

Член 141

Училишниот одбор одлучува за работите од својот делокруг на седници.

Училишниот одбор може да одлучува ако на седницата се присутни повеќе од половината од сите членови на одборот, а заклучоците ги донесува со мнозинство гласови од присутните членови.

Училишниот одбор може да формира комисији за подготвување и проучување на одделни прашања од својот делокруг.

Член 142

Заклучоците на училишниот одбор во работите од неговиот делокруг се задолжителни за наставничкиот совет, за класниот совет и за директорот на училиштето.

Училишниот одбор може да донесува препораки за работа на наставничкиот совет, класниот совет и директорот на училиштето.

Член 143

Членовите на училишниот одбор се должни повремено да ги известуваат телата што ги избрале за работата на училишниот одбор и за работата на училиштето и да им полагаат ним сметка за својата работа.

Училишниот одбор на крајот на учебната година му поднесува на надлежниот народен одбор извештај за работата на училиштето. Тој е должен да поднесе извештај и на барање од надлежниот општински односно околиски совет.

3. Наставнички совет

Член 144

Наставничкиот совет ги врши особено овие работи:

се грижи за успешно остварување на целите на воспитувањето и образованието во училиштето, а особено за изведувањето на наставата, за унапредувањето и ускладувањето на работата на воспитувањето и образованието и донесува соодветни заклучоци; се грижи за развивање на методите и формите на работа што придонесуваат за сестраното и складно воспитување и образование на младина и за поврзување на наставата со производниот труд; ја усогласува работата на одделни одделенија и наставниците, предлага и презема мерки за унапредување на нивната работа и на работата на училиштето во целина; го помага развивањето на општествениот, културниот и забавниот живот на учениците;

ги разработува наставните програми, се грижи за нивното изведување и дава предлози за нивното подобрување; ја претресува работата и резултатите на поодделни одделенија, на класните совети и на наставниците;

во стручните училишта посебно води грижа за условите на работата и за стручното оспособување на учениците во пракса и за складното поврзување на практичната настава и работа со барањата на наставниот план и програма;

им помага на наставниците во нивното педагошко и стручно усовршување;

одлучува за поделба на класот на одделенија и врши распоред на наставниците по одделенија и предмети; ги определува класните старешини; соработува со заедницата на учениците на училиштето; одржува постојани врски со родителите, со стопанските организации во кои учениците се оспособуваат за практична работа, како и со заинтересираните установи и организации;

им доделува награди и пофалби на учениците за успехот во училиштето, ако за тоа не е овластен директорот, класниот совет или класниот старешина;

претресува одделни прашања од делокругот на училишниот одбор и предлага донесување на соодветни заклучоци и мерки; го утврдува извештајот за работата на училиштето што директорот му го поднесува на училишниот одбор;

му дава мислење на училишниот одбор за основање на организации на учениците;

разгледува жалби на учениците и родителите; решава за примена на оние дисциплински мерки што му се ставени во надлежност со посебни прописи.

Член 145

Наставничкиот совет го сочинуваат сите наставници на училиштето.

Наставничкиот совет работи во седници.

Член 146

Седниците на наставничкиот совет ги свикува директорот, а тој е должен да ги свика на барање од училишниот одбор, класниот совет или една петтина од наставниците, како и на предлог од заедницата на учениците на училиштето.

Одлуката на наставничкиот совет е полноважна ако за неа гласа мнозинството од сите членови на советот.

Член 147

Заради претресување и решавање на прашањата за изведување на наставната и воспитната работа и на други прашања од интерес за одделни класови односно одделенија, се формираат класни совети.

Класниот совет го сочинуваат сите наставници на еден клас односно одделение.

Со седниците на класниот совет раководи класниот старешина.

Во училиштата со повеќе одделенија од ист клас сите наставници на оние одделенија се составуваат заради претресување на прашањата од заеднички интерес.

Член 148

Кога на седница на наставничкиот односно класниот совет се претресува прашање за чие решавање е од значење мислењето и предлогот од учениците, наставничкиот односно класниот совет може да заклучи прашањата претходно да ги разгледа заедницата на учениците на училиштето и да го повика на седница претставникот што ќе го определи заедницата на учениците.

4. Директор

Член 149

Директорот на училиштето непосредно управува со училиштето во согласност со прописите како и со заклучоците на училишниот одбор и наставничкиот совет.

Директорот непосредно ја организира работата на училиштето и врши инструктивно-педагошки надзор во училиштето.

Директорот го претставува училиштето и е законски застапник на училиштето.

Директорот ги подготвува и ги раководи седниците на наставничкиот совет, се грижи за извршувањето на законите и другите прописи како и за извршувањето на заклучоците и препораките на училишниот одбор и наставничкиот совет и раководи со администрацијата на училиштето.

Директорот е наредбодавец за извршување на претсметката на училиштето.

Директорот ги врши спрема наставниците правата на непосреден дисциплински старешина.

Директорот решава за примената спрема учениците на оние дисциплински мерки за кои е овластен со посебни прописи.

Член 150

Директорот на училиштето ќе го запре извршувањето на заклучок на училишниот одбор, на наставничкиот совет или на класниот совет што е донесен надвор од управната постапка, ако смета дека заклучокот не е во согласност со прописите.

Директорот е должен запрениот заклучок на училишниот одбор или наставничкиот совет веднаш да му го достави преку надлежниот орган на управата на надлежниот совет за проsveta. Советот е должен да донесе решение за запрениот заклучок.

Директорот е должен запрениот заклучок на класниот совет веднаш да му го достави на наставничкиот совет, кој по запрениот заклучок без одлагање ќе донесе решение.

Член 151

Одредбите од овој закон што се однесуваат на директорот важат и за управителот на училиште.

5. Начела за управувањето со другите установи за воспитување и образование

Член 152

Одредбите од оваа глава што се однесуваат на управувањето со училиштата согласно се применуваат и на управувањето со другите установи за воспитување и образование.

Член 153

Со домовите на ученици и со други воспитни установи што се основани како самостојни установи, управува, како орган на општественото управување, одбор (совет) што го сочинуваат: општествениот одбор (совет) што ги именува општинскиот народен одбор; определен број членови што како свои претставници ги избираат училишните одбори на заинтересираните училишта; определен број членови што од редот на своите членови ги избираат заинтересираните младински, стопански и други општествени организации и установи според видот и задачите на воспитната установа; определен број членови што ги избираат воспитувачите, како и определен број членови што ги избираат учениците.

Раководителот на установата по својот положај е член на одборот (советот).

Во домовите на ученици и во други воспитни установи се формира совет на воспитувачите, што го сочинуваат сите воспитувачи на установата.

Со правилата на установата се определува акумулниот број на членовите на одборот (советот), бројот на членовите што ги избираат заинтересираните органи, воспитувачите, организациите, установите и други тела и учениците, како и правата и должностите на советот на воспитувачите.

Одредбите од овој член согласно ќе се применуваат и на студентските домови.

Член 154

Со домовите на ученици и со другите воспитни установи што се во состав на училиштето управува училишниот одбор. За непосредно вршење определени работи на управувањето училишниот одбор може од редот на своите членови и од други лица да формира посебна комисија.

XVI. ПРАВА И ДОЛЖНОСТИ НА ДРЖАВНИТЕ И ОПШТЕСТВЕНИТЕ ОРГАНИ СПРЕМА УЧИЛИШТАТА И ДРУГИТЕ УСТАНОВИ ЗА ВОСПИТУВАЊЕ И ОБРАЗОВАНИЕ

1. Народни одбори и нивни органи

Член 155

Општинскиот народен одбор во поглед на управувањето со училиштата и со другите установи за воспитување и образование ги врши овие права и должности:

ја претресува општата состојба и прашањата од заеднички интерес за развитокот и унапредувањето на училиштата и на другите установи за воспитување и образование на подрачјето на општината и донесува прописи и презема мерки за кои е овластен;

основува основни училишта, гимназии, стручни училишта, установи за образование на возрасни и за стручно усовршување и други воспитни установи; обезбедува материјални средства за училиштата што ги основал;

го назначува директорот на училиштето во согласност со посебни прописи;

се грижи за спроведувањето на прописите за задолжително посетување на основните училишта.

Основувањето на училишта и обезбедувањето на материјални средства за работата и издржувањето на училиштата ги врши обата собора рамноправно, директорот на училиштето го назначуваат обата собора на заедничка седница, а другите работи од претходниот став ги врши општинскиот собор.

Член 156

Советот за просвета на општинскиот народен одбор во поглед на управувањето со училиштата и со другите установи за воспитување и образование ги врши овие права и должности:

ја проучува и ја претресува состојбата и прашањата од заеднички интерес за училиштата и за другите установи за воспитување и образование на подрачјето на општината и му дава предлози на општинскиот народен одбор за донесување прописи и преземање мерки од неговиот делокруг; донесува прописи и презема мерки за кои е овластен; им дава препораки на училишните органи по прашања од заеднички интерес за училиштата;

ги потврдува правилата на училиштата и на другите установи за воспитување и образование, освен ако е со овој закон или со посебни прописи за определени видови училишта определено поинаку;

ги претресува годишните извештаи за работата на училиштата и на другите установи за воспитување и образование, и извештаите на просветно-педагошката служба за работата на училиштата на подрачјето на општината, како и прашањата на наставната работа и на остварувањето на наставните програми;

му предлага на народниот одбор основање на училишта и други установи за воспитување и образование;

распишува конкурс за избор на наставници на училиштата и на другите установи за воспитување и образование и назначува и разрешува одделни наставници во согласност со посебни прописи;

го претресува предлогот на претсметките на училиштата што ги основал општинскиот народен одбор и со свое мислење му го доставува на народниот одбор;

дава насоки за работата на органот надлежен за работите на просветата и го претресува извештајот за неговата работа;

врши надзор над управувањето со општонародниот имот што на училиштата и на другите установи за воспитување и образование им е даден на користење;

врши и други работи што со посебни прописи се ставени во негова надлежност.

Член 157

Советот за просвета на општинскиот народен одбор го сочинуваат:

најмалку двајца членови што ги избира општинскиот народен одбор од редот на одборниците; определен број членови што од редот на своите членови ги избираат училишните одбори, односно делегатите на училишните одбори на училиштата од подрачјето на општината;

определен број членови што од редот на своите членови ги избираат синдикалните организации, организациите на народната младина, стопанските и други општествени организации, стручните здру-

женија и установите што ќе ги определат општинскиот народен одбор;

просветни и други јавни работници што ќе ги именува општинскиот народен одбор.

Општинскиот собор со своја одлука го оповедува бројот на членовите на советот и бројот на членовите што ги избираат училишните одбори односно нивните делегати, како и кои организации и установи избираат членови на советот и бројот на членовите што тие ги избираат.

Старешината на органот на управата надлежен за работите на просветата по својот положај е секретар на советот и ги има правата на член на советот.

Член 158

Советот за просвета на општинскиот народен одбор е должен најмалку еднаш годишно да одржи состанок со претставниците на сите училишни одбори од подрачјето на општината заради расправање на начелните и други прашања од интерес за работата на училиштата и на другите установи за воспитување и образование.

Член 159

Надзор над законитоста на работата на сите училишта и на другите установи за воспитување и образование, освен вишите стручни училишта, врши согласно со посебните прописи, општинскиот орган на управата надлежен за работите на просветата.

Член 160

Околискиот народен одбор во поглед на управувањето со училиштата и со другите установи за воспитување и образование ги врши овие права и должности:

ја претресува општата состојба и прашањата од заеднички интерес за развитокот и унапредувањето на училиштата и на другите установи за воспитување и образование на подрачјето на околицата и донесува прописи и презема мерки за кои е овластен;

ја утврдува програмата за развиток на основните училишта;

основува гимназии, стручни училишта, специјални училишта и други установи за воспитување и образование;

обезбедува материјални средства за училиштата што ги основал;

го назначува директорот на училиштето во согласност со посебните прописи.

Основувањето на училишта, обезбедувањето на материјални средства за работата и издржувањето на училиштата, како и утврдувањето на програмата за развитокот на основните училишта, ги вршат обата собора рамноправно; директорот го назначуваат обата собора на заедничка седница, а другите работи од претходниот став ги врши околискиот собор.

Член 161

Советот за просвета на околискиот народен одбор во поглед на управувањето со училиштата и со другите установи за воспитување и образование ги врши овие права и должности:

ги проучува и претресува состојбата и прашањата од заеднички интерес за училиштата на подрачјето на околицата и му дава предлози на околискиот народен одбор за донесување на прописи и за преземање на мерки од неговиот делокруг; донесува прописи и презема мерки за кои е овластен;

ги потврдува правилата на училиштата и на другите установи за воспитување и образование што ги основал околискиот народен одбор;

ги претресува годишните извештаи за работата на училиштата и на другите установи за воспитување и образование што ги основал околискиот народен одбор, извештаите на просветно-педагошката служба за работата на училиштата на подрачјето на околицата, како и прашањата на наставно-воспитната работа и остварувањето на наставните програми;

распишува конкурс за избор на наставници на училиштата и назначува и разрешува од должност

одделни наставници во согласност со посебните прописи;

му предлага на народниот одбор основање на училишта и на други установи за воспитување и образование;

ги претресува предлозите на претсметките на училиштата што ги основал околинскиот народен одбор и му ги доставува со свое мислење на околинскиот народен одбор;

дава насоки за работата на органот на управата надлежен за работите на просветата и го претресува извештајот за неговата работа;

врши и други работи што со посебни прописи се ставени во негова надлежност.

Член 162

Советот за просвета на околинскиот народен одбор го сочинуваат:

најмалу два члена што ги избира околинскиот народен одбор од редот на одборниците;

определен број членови што ги избираат општинските совети за просвета од подрачјето на околинјата односно делегатите на тие совети;

определен број членови што од редот на своите членови ги избираат синдикалните организации, организациите на Народната младина, стопанските и општествените организации, стручните здруженија, коморите и установите што ќе ги определи околинскиот собор;

просветни и други јавни работници што ги имаат околинскиот народен одбор.

Во советот влегува како член и старешината на просветно-педагошката служба на околинскиот народен одбор.

Околинскиот собор со своја одлука го определува бројот на членовите на советот и бројот на членовите што ги избираат општинските совети за просвета односно нивните делегати, како и кои организации и установи избираат свои претставници во советот и бројот на тие претставници.

Старешината на органот на управата надлежен за работите на просветата по својот положај е секретар на советот и ги има правата на член на советот.

Член 163

Советот за просвета на околинскиот народен одбор е должен најмалку еднаш годишно да одржи состанок со претставниците на сите општински совети од подрачјето на околинјата заради расправање за начелните и за други прашања од интерес за работата на училиштата и на другите установи за воспитување и образование.

Член 164

Надзор над законитоста на работата на вишите стручни училишта врши околинскиот орган на управата надлежен за работите на просветата, ако со посебни прописи не е определено поинаку.

Член 165

Кога на седницата на советот за просвета на општинскиот или околинскиот народен одбор се претресуваат прашања што се однесуваат на работата на одделно училиште и друга установа за воспитување и образование, на седницата на советот ќе се повика и претставникот на училишниот одбор и директорот на училиштето односно претставникот на установата. Овие претставници можат да учествуваат во работата на советот, но не и во одлучувањето.

Советите за просвета можат да формираат комисији за проучување и поднесување на предлози во врска со одделни прашања од својот делокруг. Советите за просвета донесуваат правилник за својата работа.

Член 166

Органот на управата на општинскиот народен одбор надлежен за работите на просветата води евиденција за наставниците и воспитувачите на сите училишта и другите установи за воспитување и образование што ги назначуваат општинскиот народен одбор или неговите органи, а органот на

управата на околинскиот народен одбор надлежен за работите на просветата евиденција за наставниците и воспитувачите на сите училишта и другите установи за воспитување и образование на подрачјето на околинјата.

Член 167

Во вршењето на правото на надзор над законитоста на работата на училиштата и другите установи за воспитување и образование општинскиот односно околинскиот орган на управата надлежен за работите на просветата има право да бара од директорот на училиштето односно установата податоци за работата на училиштето односно на установата и други податоци потребни за вршење на работите од делокругот на органот на управата.

Ако органот на управата утврди дека училишните органи не се придржуваат за прописите, тој е должен да им обрне внимание на несогласноста на нивната работа со прописите и на нивните обврски што произлегуваат од прописите.

Ако органот на управата утврди дека училишниот одбор или наставничкиот совет донесол заклучок надвор од управната постапка што е во спротивност со прописите, ќе го запре заклучокот и ќе му го достави без одлагање на надлежниот совет за просвета, кој донесува решение за запрениот заклучок.

2. Републички совети за просвета

Член 168

Републичкиот совет за просвета, покрај правата и должностите што му се определени со посебни прописи, ги врши особено овие права и должности: ја претресува општата состојба и прашањата од заеднички интерес за развитокот и унапредувањето на училиштата и на другите установи за воспитување и образование на територијата на народната република;

ги претресува извештаите на просветно-педагошката служба за работата на училиштата на територијата на народната република и и' дава насоки за работа;

ги врши спрема вишите стручни училишта правата и должностите што му се определени со посебни прописи за тој вид училиште;

се грижи за приготвувањето и за стручното усовршување на наставничкиот кадар;

му предлага на републичкиот извршен совет програма за развитокот на гимназиите, на стручните и специјалните училишта и се грижи за нејзиното извршување; им дава на околинските народни одбори насоки за утврдување на програмите за развитокот на основните училишта;

донесува наставни планови и програми за сите училишта на територијата на народната република;

се грижи за издавањето на учебници, прирачници и за изработка на учила и го одобрува нивното издавање односно изработка;

претресува нацрти на закони и на други прописи од областа на школството и наставата и се грижи за извршувањето на прописите во таа област; дава мислења и предлози за средствата што треба да се обезбедат во буџетот на народната република со цел за проширување на училишната мрежа, одржување на училишните згради и унапредување на работата на училиштата;

ги определува насоките и ги пропишува нормативите за изградба на училишните згради и за опрема на училиштата;

предлага установување на нови училишта; води општа евиденција за наставниците и воспитувачите на територијата на народната република.

Член 169

Републичкиот совет за просвета го сочинуваат: определен број членови што ги именува републичкиот извршен совет од редот на членовите на советот, на просветните, здравствените и другите јавни работници;

определен број членови што ги избираат советите за просвета на околинските народни одбори односно делегатите на тие совети;

определен број членови што од редот на своите членови ги избира републичкиот совет на синдикатите, организацијата на Народната младина, републичките стручни здруженија, како и другите заинтересирани општествени организации, коморите и установите што ќе ги определи републичкиот извршен совет.

Секретарот на советот по својот положај е член на советот.

Во народната република во која не постојат околии определен број членови на републичкиот совет за просвета избираат делегатите на советот за просвета на општинските народни одбори.

Составот и начинот на изборот на членовите на републичкиот совет за просвета се определува со прописите на републичкиот извршен совет.

3. Просветен совет на Југославија

Член 170

Просветниот совет на Југославија:

подига прашање од заеднички интерес за училиштата во народните републики и по потреба донесува препораки;

ги претресува прашањата од општ интерес за унапредување на наставата и на другите форми на работа за воспитување и образование и по потреба донесува заклучоци;

ги утврдува основите на наставните планови и програми на училиштата;

ги утврдува општите начела за изработка на училишните учебници;

во рамките на својот делокруг дава мислења и препораки;

врши и други работи што со овој закон и со посебни прописи се ставени во неговиот делокруг.

Член 171

Просветниот совет на Југославија го сочинуваат членовите што ги именува Сојузниот извршен совет и членовите што ги избираат републичките совети за просвета.

Републичките совети избираат по три члена, а претседателот и другите членови ги именува Сојузниот извршен совет.

Правилникот за организацијата и работата на Просветниот совет на Југославија го донесува Советот, а го потврдува Сојузниот извршен совет.

4. Установи за унапредување на школството

Член 172

Сојузниот завод за проучување на училишните и просветните прашања организира и врши проучување на проблемите од областа на воспитувањето и образованието, особено во поглед на наставата и методите на работа во училиштата и во другите установи за воспитување и образование, ги следи искуствата, резултатите и достигнуањата во областа на педагошката теорија и пракса и го помага организирањето на мерките во поглед на применувањето на современите достигнуања и методи на воспитување и образование, и врши други работи што со посебни прописи му се ставени во надлежност.

Член 173

Републичките заводи за унапредување на школството ги вршат на територијата на народната република задачите од претходниот член, како и задачите предвидени со членот 174 од овој закон.

5. Просветно-педагошка служба

Член 174

Просветно-педагошката служба:

ја следи и ја проучува работата, појавите и проблемите во областа на воспитувањето и образованието, и врши систематски педагошки надзор во училиштата и во другите установи за воспитување и образование;

врши надзор над извршувањето на прописите за организацијата и работата на училиштата, како и над спроведувањето на наставата и на другите форми на работа во училиштата и во другите установи за воспитување и образование;

им помага на наставниците во нивната работа и стручно усовршување, ја поттикнува иницијативата и творечкото пристапување кон работата, дава препораки за работа и им дава ним стручна помош и поткрепа во решавањето на проблемите на кои наидува;

систематски ги следи и ги проучува резултатите и достигнуањата во областа на развитокот на педагошката теорија и пракса, им дава помош на наставниците во запознавањето и применувањето на тие достигнуања, организира семинари, курсеви и други форми на работа за стручно усовршување на наставниците, и учествува во организирањето на мерките за применување на современите начела и методи за воспитување и образование.

Член 175

Работите на просветно-педагошката служба на подрачјето на околицата ги врши просветно-педагошката служба на околинскиот народен одбор, а на територијата на народната република — републичкиот завод за унапредување на школството.

Во народната република во која не постојат околии може да се формира просветно-педагошка служба за подрачје на две или повеќе општини.

Член 176

Просветно-педагошката служба на околинскиот народен одбор и на републичкиот завод за унапредување на школството се управни установи во смисла на одредбата од членот 45 на Законот за државната управа.

Просветно-педагошката служба на околинскиот народен одбор за својата работа одговара пред советот за просвета на тој одбор, а републичкиот завод за унапредување на школството — пред републичкиот совет за просвета.

Надлежниот совет за просвета врши надзор над работата на соодветната просветно-педагошка служба, ја дава насока за работа, ја одобрува програмата на нејзината работа, и може да ја определува одделни задачи од нејзиниот делокруг.

Просветно-педагошката служба му поднесува на надлежниот совет за просвета програма на својата работа и свои извештаи, како и предлози и мислења и на барање од тој совет дава предлози и мислења по прашањата од неговата надлежност.

Органот на управата надлежен за работите на просветата може од соодветната просветно-педагошка служба да бара извештај и мислење за одделни прашања од нејзиниот делокруг.

Член 177

Просветно-педагошката служба ги врши своите задачи преку просветни советници.

Должноста на просветен советник ја вршат службениците на установата што врши просветно-педагошка служба како и другите педагошки стручњаци како постојани соработници на таа установа. Постојаните соработници во вршењето на должноста на просветен советник ги имаат истите овластувања и должности како и просветните советници што се службеници на соодветната установа.

Член 178

За просветни советници можат да бидат именувани просветни работници и други педагошки стручњаци што имаат пропишана стручна спрема за вршење соодветни работи на просветно-педагошка служба, што го поминале со прописите предвиденото време како учители, наставници или професори на просветни, педагошки или слични стручни работи, што видно се истакнуваат во наставно-воспитната работа или со својата работа придонесуваат за унапредувањето на педагошката пракса и ги имаат личните и морални особини потребни за успешно вршење на задачите на просветно-педагошката служба.

Просветните советници ги назначува надлежниот орган за назначување по прибавено мислење од републичкиот завод за унапредување на школството. Старешината на просветно-педагошка-

та служба на околискиот народен одбор го назначува органот надлежен за назначување на предлог од советот за просвета на околискиот народен одбор, а просветните советници ги назначува тој совет.

За просветните советници важат прописите за јавните службеници на просветната служба.

Член 179

Просветно-педагошката служба на околискиот народен одбор ги врши работите од својот делокруг во сите училишта и во другите установи за воспитување и образование, освен вишите стручни училишта. Таа може да ги врши работите на таа служба во гимназиите и во стручните училишта само ако има просветни советници што ги исполнуваат условите за вршење на тие работи во тие училишта.

Просветно-педагошката служба на околискиот народен одбор може, во согласност со советот за просвета на општинскиот народен одбор, да овласти службеници на општинскиот народен одбор што ги исполнуваат условите предвидени со овој закон за просветен советник да вршат одделни работи на просветно-педагошката служба во училиштата и во другите установи за воспитување и образование на подрачјето на општината. Овие службеници ги вршат работите на просветно-педагошката служба под стручен надзор на просветно-педагошката служба на околискиот народен одбор.

Републичкиот завод за унапредување на школството врши работи на просветно-педагошката служба во вишите стручни училишта, ја испитува и ја проучува во сите училишта и во другите установи за воспитување и образование состојбата на наставно-воспитната работа, и може непосредно да ги врши работите на таа служба во сите други училишта и установи за воспитување и образование.

Републичкиот завод за унапредување на школството се грижи за стручното организирање и правилното вршење на работите на просветно-педагошката служба од страна на соодветните установи на околиските народни одбори и за стручното образование и усовршување на просветните советници, ѝ укажува стручна помош на просветно-педагошката служба на околиските народни одбори и води евиденција за просветните советници.

Републичкиот завод за унапредување на школството може на просветно-педагошката служба на околиските народни одбори да ѝ дава инструкции и да ѝ става во задача да изврши одделна работа од нејзиниот делокруг и за тоа да му поднесе извештај.

Член 180

Во вршењето на работите на просветно-педагошката служба просветните советници имаат право и должност во секое училиште да се запознаат и непосредно да ја разгледаат целокупната работа на училиштето и на наставниците.

Училишните органи и наставниците се должни на овластениот просветен советник да му овозможат несмекавано вршење на работите на просветно-педагошката служба и да му ги дадат сите известувања и податоци потребни за вршењето на тие работи.

Член 181

Во вршењето на работите на просветно-педагошката служба просветните советници имаат особено право и должност со својот стручен наод и мислење да го запознаат директорот, наставничкиот совет и училишниот одбор, да им предлагаат нив мерки и начин за отстранување на утврдените недостатоци, како и мерки за унапредување на наставно-воспитната работа.

Ако просветниот советник утврди неправилност во извршувањето на прописите за организацијата и работата на училиштето или во спроведувањето на наставно-воспитната работа, просветно-педагошката служба може врз основа на неговиот извештај да му наложи на директорот на училиштето во определен срок да ги отстрани утврдените неправилности.

Против налогот на просветно-педагошката служба на околискиот народен одбор издаден според претходниот став органите на управувањето со училиштето односно наставникот можат да му вложат приговор на републичкиот завод за унапредување на школството, а против налогот од тој завод — на републичкиот совет за просвета. За решавање по приговорот советот може да формира комисија од редот на своите членови, која конечно одлучува по приговорот. Решението донесено по приговорот е конечно.

Ак просветниот советник во вршењето на работите на просветно-педагошката служба утврди неправилности во извршувањето на прописите според кои надзорот го вршат други државни органи, должен е за тие неправилности веднаш да го известат надлежниот орган на управата.

ДЕЛ ПЕТТИ

ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 182

За извршување и спроведување на овој закон ќе се донесе посебен воведен закон.

Член 183

До донесувањето на републички закон за одделните видови училишта и за просветно-педагошката служба, како и на сојузните закони предвидени со овој закон, непосредно ќе се применуваат одредбите од овој закон во согласност со Уводниот закон.

536.

Врз основа на членот 34 точка 9 од Уставниот закон за основите на општественото и политичкото устројство на Федеративна Народна Република Југославија и за сојузните органи на власта,

Сојузната народна скупштина, на седницата на Сојузниот собор од 26 јуни 1958 година и на седницата на Соборот на производителите од 26 јуни 1958 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА НАГРАДИТЕ И НАДОМЕСТОЦИТЕ НА ПРАТЕНИЦИТЕ НА СОЈУЗНАТА НАРОДНА СКУПШТИНА

1. Членовите на Сојузниот собор на Сојузната народна скупштина што немаат постојан месечен приход од работен однос или по основ на пензионо осигурување или што поради избор за народен пратеник ќе престанат да го вршат своето редовно занимање, имаат право на постојана месечна награда.

На членовите на Сојузниот собор што вршат постојани функции во Скупштината односно во нејзини органи, определени со оваа одлука, им припаѓа месечна награда за постојана функција.

Членовите на Соборот на производителите имаат право на надоместок на изгубената заработка кога заради вршење на пратеничката должност се отсутни од својата редовна работа.

2. На членовите на Сојузниот собор што немаат постојан приход од работен однос или од пензија им се определува месечна награда во височина на платата што ја имале на местото на своето последно запослување, но најмногу до износот од 40.000 динари месечно.

Ак во текот на траењето на мандатот се зголемуваат платите за работните места на кои овие пратеници биле запослени, за соодветниот износ се зголемува и нивната месечна награда, но најмногу до износот од претходниот став.

Административниот одбор на Скупштината определува кои примања се сметаат како плата во смисла на претходните ставови.

3. Месечната награда за постојана функција изнесува, и тоа:

	Динари
а) на Претседателот на Републиката до	250.000
б) на Претседателот на Сојузната народна скупштина и на потпретседателите на Сојузниот извршен совет до — — — — —	90.000
в) на член на Сојузниот извршен совет, на потпретседателите и секретарот на Сојузната народна скупштина и на претседателот на Сојузниот собор до — — — — —	80.000
г) на потпретседателот на Сојузниот собор до — — — — —	65.000

Административниот одбор на Скупштината може да им определи месечна награда за постојана функција на претседателите и секретарите на одборите односно комисиите на Скупштината и на Сојузниот собор, чија постојана работа во одборот односно комисијата е неопходна, ако овие немаат редовен месечен приход од работен однос или постојана месечна награда за функција во републичко или покраинско народно собрание или во Областниот народен одбор односно во нивни извршни совети или за некоја друга постојана функција.

Месечната награда за постојана функција на претседателите на одборите и комисиите може да изнесува до 65.000 динари, а на секретарите на одборите и комисиите до 60.000 динари.

Височината на месечните награди во границите на напред наведените износи ја определува Административниот одбор на Скупштината.

4. На народните пратеници им припаѓа за секој ден работа на седниците на домовите и на седниците на одборите односно комисиите чиј се членови награда во износ од 1.000 динари. Оваа награда не им припаѓа на пратениците што примаат месечна награда за постојана функција според точката 3 од оваа одлука.

5. Надоместокот за изгубена заработка на член на Соборот на производителите изнесува 700 динари за секој ден работа во Скупштината, во нејзини одбори и комисии или на службена работа по одлука на Скупштината, одбор или комисија. Ако оваа заработка е поголема, надоместокот се определува според просечната дневна заработка во изминатата година.

6. Народните пратеници примат дневници на име надоместок на трошоците за престој кога надвор од местото на постојаното живеење учествуваат во работата на Скупштината или на нејзините одбори и комисии или вршат службени работи по одлука на Скупштината, на нејзините одбори и комисии или на наредбодавецот за извршување на претметката на расходите на Скупштината.

Дневниката на народниот пратеник за надоместок на трошоците за престој надвор од местото за постојаното живеење изнесува 2.000 динари.

Височината на дневниците за службени патувања во странство ја утврдува Административниот одбор.

7. На народен пратеник што е постојано настанет на подрачјето на административната околина во која се наоѓа неговата изборна околина му припаѓа на име надоместок на трошоците во изборната околина износ од 5.000 динари месечно, а на пратеник што не е постојано настанет на подрачјето на административната околина во која се наоѓа неговата изборна околина — 8.000 динари месечно.

За сојузен народен пратеник кој истовремено е пратеник на републичкото народно собрание му припаѓа овој надоместок само во Сојузната народна скупштина.

8. Износите на наградите и на други примања според оваа одлука се определени во нето износи.

На овие примања, пресметани во бруто износи, се плаќа придонесот за буџетите и другите придонеси што се плаќаат од личниот доход на работниците. Надоместоците од точ. 4, 6 и 7 од оваа од-

лука не подлежат на плаќање на придонесот според Законот за придонесот за буџетите од личниот доход на работниците.

9. За примена на оваа одлука се грижи и објаснува за нејзината примена дава Административниот одбор на Скупштината.

10. Со влегувањето во сила на оваа одлука престанува да важи Одлуката за наградите, надоместоците и платите за постојани функции на пратениците на Сојузната народна скупштина („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 27/57).

11. Оваа одлука влегува во сила кога ќе ја усвои Сојузната народна скупштина, а ќе се применува од 1 јули 1958 година.

Сојузна народна скупштина

СНС (А) 3

28 јуни 1958 година

Белград

Претседател

на Сојузната народна скупштина,
Петар Стамболиќ, с. р.

Претседател

на Соборот на
производителите,
Данко Ромац, с. р.

Претседател

на Сојузниот собор,
др Младен Ивковиќ, с. р.

537.

Врз основа на членот 135 од Основниот закон за буџетите („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 13/56), Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ДОПОЛНЕНИЕ НА ОДЛУКАТА ЗА РАСПОРЕДУВАЊЕ НА ПАТНИЧКИТЕ АВТОМОБИЛИ ШТО СЕ ПАОЃААТ КАЈ ДРЖАВНИ ОРГАНИ, УСТАНОВИ И ОРГАНИЗАЦИИ

1. Во Одлуката за распоредување на патничките автомобили што се наоѓаат кај државни органи, установи и организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 22/58) во точката 8 по ставот 2 се додаваат пет нови ставови, кои гласат:

„Ако со непосредна продажба не се постигне пазарната цена, патничките автомобили што ѝ се предаваат на Дирекцијата за суровини ќе им се продадат на општествени правни лица од точката 8 став 2 на Одлуката по цената што ќе се постигне на јавната продажба.

Патничките автомобили за кои на јавната продажба од претходниот став нема купувачи, можат да се пренесат без надоместок, врз основа на договор, на општествени правни лица, при што туристичките организации, здравствените установи и претпријатијата уживаат право на првенство.

Договорите за пренесување без надоместок од претходниот став ги одобрува сојузниот Државен секретаријат за работите на стокониот промет со согласност од сојузниот Државен секретаријат за работите на финансите.

Куповната цена на патничките автомобили што ќе се постигне на јавната продажба може да се отплатува во рати, со тоа што коначната исплата да мора да се изврши во срок од три години од денот на извршената продажба.

Републичките извршни совети ќе донесат прописи за продажбата и пренесувањето на патничките автомобили што им се продаваат односно им се пренесуваат на организациите што ќе ги определи републичкиот извршен совет врз основа на точката 4 од оваа одлука, и тоа за случај кога патничките автомобили не можат да се продадат по пазарната цена.”

2. Досегашниот став 3 од точката 8 станува став 8.

3. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“

Р. п. бр. 293

12 јули 1958 година

Белград

Сојузен извршен совет

Го заменува Секретарот,
Мома Марковиќ, с. р.

Потпретседател,
Едвард Кардељ, с. р.

538.

Врз основа на членот 2в од Законот за придонесот за станбена изградба („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 57/55 и 54/57), Сојузниот извршен совет донесува

О Д Л У К А**ЗА ИЗМЕНА НА ОДЛУКАТА ЗА ПОПИСКАТА НОРМА НА ПРИДОНЕСОТ ЗА СТАНБЕНА ИЗГРАДБА ЗА СЕЛСКОСТОПАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ**

1. Во Одлуката за пописката норма на придонесот за станбена изградба за селскостопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 55/57) во точката 1 се брише текстот: „без оглед дали се регистрирани како претпријатија или установи со самостојно финансирање“

2. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“, а се применува и за целата 1958 година.

Р. п. бр. 307

12 јули 1958 година

Белград

Сојузен извршен совет

Го заменува Секретарот,
Мома Марковиќ, с. р.

Потпретседател,
Едвард Кардељ, с. р.

539.

Врз основа на членот 50 од Законот за придонесот од доходот на стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 52/57), Сојузниот извршен совет донесува

О Д Л У К А**ЗА УТВРДУВАЊЕТО И РАСПОДЕЛБАТА НА ДОХОДОТ НА ШУМСКИТЕ СТОПАНСТВА**

1. Одредбите од Законот за придонесот од доходот на стопанските организации, од Законот за придонесот за буџетите од личниот доход на работниците („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 52/57), од Законот за средствата на стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 54/57), како и од прописите донесени врз основа на овие закони, ќе се применуваат и на шумските стопанства, без оглед дали се организираат како претпријатија или установи со самостојно финансирање, ако со одредбите од оваа одлука не е определено поинаку.

2. Во смисла на чл. 14—16 од Законот за придонесот од доходот на стопанските организации вкупниот приход на шумското стопанство го сочинува и вредноста на градежниот производство и на другите инвестициони работи на шумското стопанство што тоа ги изведува во сопствена режија (патишта, железници, управни згради, пошумување на долини и други објекти).

3. Придонесите во фондот за унапредување на шумарството утврдени со сојузните прописи се издвојуваат од вкупниот приход пред утврдувањето на доходот.

4. Минималниот личен доход на работниците запослени во шумските стопанства организирани како претпријатие, односно запослени во погоните за кои се врши самостојно пресметување на доходот, се утврдува според одредбите од Наредбата за постапката за утврдување на минималните лични доходи на работниците на стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 11/58).

Како минимален личен доход на работниците на шумските стопанства организирани како установи со самостојно финансирање се сметаат 90% од платата утврдена со правилникот за платите во тие установи, односно 90% од платата определена според одредбите од Законот за јавните службеници („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 53/57), што биле во важност на 1 јануари 1958 година.

5. Шумските стопанства ќе го издвојуваат во 1958 година придонесот од доходот според нормите определени во членот 49 став 1 од Законот за придонесот од доходот на стопанските организации.

6. Шумското стопанство што е основано како установа со самостојно финансирање го пресметува

и го плаќа придонесот од доходот како и стопанска организација. Од чистиот приход на шумското стопанство се подмируваат личните доходи на работниците, а преостанатите средства на чистиот приход се распределуваат врз основа на одредбите од Основната уредба за установите со самостојно финансирање („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 51/53).

Погоните на шумските стопанства од претходниот став за кои се врши самостојно пресметување на доходот и во кои постојат органи на работничкото управување, чистиот приход го распределуваат на начинот предвиден за стопанските организации.

7. Сојузниот Државен секретаријат за работите на финансиите во согласност со Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за селско стопанство и шумарство ќе донесе упатство за спроведување на оваа одлука.

8. Со денот на почетокот на применувањето на оваа одлука престанува да важи Наредбата за работите што се сметаат како експлоатација на шуми во сопствена режија („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 26/57).

9. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“, а ќе се применува од 1 јануари 1958 година, како ден од кој почнал да се применува Законот за придонесот од доходот на стопанските организации.

Р. п. бр. 303

12 јули 1958 година

Белград

Сојузен извршен совет

Го заменува Секретарот,
Мома Марковиќ, с. р.

Потпретседател,
Едвард Кардељ, с. р.

540.

Врз основа на чл. 5, 6, 116—118 од Уредбата за данокот на доход („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 18/56), Сојузниот извршен совет донесува

О Д Л У К А**ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ОДЛУКАТА ЗА НОРМИТЕ НА ДАНОКОТ НА ДОХОД ЗА 1958 ГОДИНА**

1. Во Одлуката за нормите на данокот на доход за 1958 година („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 15/58) во точката IV под 3 се бришат зборовите: „или со нејзини засталиници“.

2. На крајот од точката IV под 6) место даночната норма: „25%“ се става: „30%“.

3. Во точката IV став 2 по зборовите: „освен на“ се бришат зборовите: „надоместокот за вршење градежни услуги и на“.

4. Во точката IV став 3 по зборовите: „на приходите“ се бришат зборовите: „од градежни услуги“.

5. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“

Р. п. бр. 304

12 јули 1958 година

Белград

Сојузен извршен совет

Го заменува Секретарот,
Мома Марковиќ, с. р.

Потпретседател,
Едвард Кардељ, с. р.

541.

Врз основа на точката 3 од Одлуката за доделување средства од стопанските резерви на федерацијата за давање дотација на производителите на кокс („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 30/57) и членот 11 став 1 од Законот за буџетот на Федеративна Народна Република Југославија (Сојузниот буџет) за 1958 година („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 54/57), Сојузниот извршен совет донесува

О Д Л У К А**ЗА ДОПОЛНЕНИЈА НА ОДЛУКАТА ЗА ДАВАЊЕ ДОТАЦИЈА ВО ВИД НА РЕГРЕС НА ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ НА КОКС**

1. Во Одлуката за давање дотација во вид на регрес на производителите на кокс („Службен лист

на ФНРЈ", бр. 33/57) во точката 1 се додава нов став, кој гласи:

„Ако според завршната сметка за 1957 година на производителите на кокс се утврди дека поради промените на цените на странскиот пазар настанала помала разлика во цените отколку што била при утврдувањето на регресот од претходниот став, производителите на кокс ќе го вратат повеќе наплатениот регрес.“

2. По точката 1 се додаваат две нови точки, кои гласат:

„1а. На производителите на кокс им се одобрува регрес за количините на увезениот јаглен за коксирање потрошени во 1958 година, како разлика меѓу остварената набавна цена на увезениот јаглен и набавната цена врз основа на која се определени највисоките продажни цени за кокс во точката 1 од Одлуката за определување на највисоките продажни цени за кокс („Службен лист на ФНРЈ", бр. 54/55).

Како остварена набавна цена на увезениот јаглен од претходниот став се смета цената на јагленот за коксирање од странски испорачач, која се формира со примена на инструментите за пресметка за увезениот јаглен и врз основа на височината на подвозните ставови платени за увезениот јаглен до југословенската граница.

1б. Исплатите на регресот од претходната точка можат да се вршат до износот од 3.200 милиони динари на товар на средствата предвидени во 69 раздел на Сојузниот буџет за 1958 година, со тоа регресот да се пресметува за сите потрошени количини увезен јаглен за коксирање почнувајќи од 1 јануари 1958 година.“

3. Во точката 2 по зборот: „одлука“ се додаваат зборовите: „како и височината на регресот во смисла на ставот 2 точка 1 од оваа одлука“.

4. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Р. п. бр. 305
12 јули 1958 година
Белград

Сојузен извршен совет

Го заменува Секретарот, Потпретседател,
Мома Марковиќ, с. р. Едвард Кардељ, с. р.

542.

Врз основа на одредбите од ставот 2 одделот 1 главата XXIV и главите XXV и XXVI на Сојузниот општествен план за 1958 година, Сојузниот извршен совет донесува

О Д Л У К А

ЗА ИЗМЕНИ НА ОДЛУКАТА ЗА МИНИМАЛНИТЕ ЗАШТИТНИ ЦЕНИ И ЗА ПРЕМИИТЕ ВО 1958 И 1959 ГОДИНА ЗА ГОВЕДА И СВИЊИ ОД ОПРЕДЕЛЕН КВАЛИТЕТ

1 Во Одлуката за минималните заштитни цени и за премиите во 1958 и 1959 година за говеда и свињи од определен квалитет („Службен лист на ФНРЈ", бр. 6/58) во точката I став 1 текстот под 1 до 4 се заменува со нов текст под 1 до 6, кој гласи:

„1) за свињи од домашен сој:	динари
а) I класа — возраст до 2 години и тежина над 130 кг по свиња	180
б) II класа — возраст до 2 години и тежина од 105—130 кг по свиња	170
2) за бели меснати свињи:	
а) I класа — тежина од 90—110 кг по свиња	205
б) II класа — тежина од 110—130 кг по свиња	195
3) за говеда, освен сојот „буша“:	
а) Ia класа — згоени со 58% месо	125
б) I класа — згоени со 55—58% месо	115
в) II класа — згоени со 50—55% месо	103

динари

4) за згоени јунчиња:

а) Ia класа — 12—24 месеци возраст и тежина над 450 кг по јунче	170
б) I класа — од 12—24 месеци возраст и тежина над 450 кг по јунче	160

5) за млади говеда:

а) Ia класа — од 2—3 години возраст и тежина над 450 кг по говедо	135
б) I класа — од 2—3 години возраст и тежина над 450 кг по говедо	125

6) за згоени јунчиња од квалитетот „Baby beef“.

а) Ia класа — од 6—12 месеци возраст и тежина над 350 кг по говедо	180
б) I класа — од 6—12 месеци возраст и тежина над 350 кг по говедо	170

2. Во точката II ставот 1 се менува и гласи:

„На организациите од точката I од оваа одлука за секоја количина на бели меснати свињи, на јунчиња од Ia и I класа и на млади говеда од 2—3 години возраст од Ia и I класа, што самите или во кооперација со индивидуалните селскостопански производители ќе ги произведат и ќе ги продадат, им припаѓа покрај продажната цена и премија од 15 динари по 1 кг жива мера, а за јунчиња од квалитетот „Baby beef“ — 35 динари по 1 кг жива мера.“

Во истата точка ставот 4 се менува и гласи:

„Премиите од ст. 1 и 3 на оваа точка, како и надоместоците на штета од точката IV став 2 ќе се исплатуваат во 1958 година на товар на средствата на стопанските резерви на федерацијата предвидени во ставот 2 одделот 1 главата XXIV на Сојузниот општествен план за 1958 година.“

3. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Р. п. бр. 299
12 јули 1958 година
Белград

Сојузен извршен совет

Го заменува Секретарот, Потпретседател,
Мома Марковиќ, с. р. Едвард Кардељ, с. р.

543.

Врз основа на одредбата од точката 1 главата XXV на Сојузниот општествен план за 1958 година, членот 113 од Законот за државната управа („Службен лист на ФНРЈ", бр. 13/56) и членот 107 од Законот за здружувањето во стопанството („Службен лист на ФНРЈ", бр. 1/58), Сојузниот извршен совет донесува

О Д Л У К А

ЗА ДОПОЛНЕЊИЈА НА ОДЛУКАТА ЗА ЕВИДЕНЦИЈА И КОНТРОЛА НА ЦЕНИТЕ НА ОПРЕДЕЛЕНИ ПРОИЗВОДИ

1. Во Одлуката за евиденција и контрола на цените на определени производи („Службен лист на ФНРЈ", бр. 7/58) по точката 3 се додаваат две нови точки, кои гласат:

„3а. Угостителските стопански организации што им даваат пансионски услуги на туристи се должни цените на тие услуги да ѝ ги достават на републичката угостителска комора.

3б. Угостителските стопански организации се должни за покачувањето на цените од точката 3а претходно да ја известат републичката угостителска комора, и тоа најдоцна на 30 дена пред да пристапат кон вршење на пансионските услуги според покачените цени.

Републичката угостителска комора известувањата од претходниот став со свое образложено мислење за оправданоста на покачувањето на цените ќе му ги достави на републичкиот орган на управата надлежен за работите на стоковниот промет.“

2. Во точката 7 став 1 во вториот ред меѓу броевите 3 и 6 се додаваат броеви 3а и 3б.

3. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Р. п. бр. 301
12 јули 1958 година
Белград

Сојузен извршен совет

Го заменува Секретарот, Потпретседател,
Мома Марковиќ, с. р. Едвард Кардељ, с. р.

544.

Врз основа на одредбата под а) ставот 1 одделот 1 главата XXV на Сојузниот општествен план за 1958 година, Сојузниот извршен совет донесува

О Д Л У К А

ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА НАЈВИСОКИТЕ ЦЕНИ ЗА СТАР БАКАР И НЕГОВИ ЛЕГУРИ

1. Се определуваат највисоките продажни цени за стар бакар и негови легури, и тоа:

	Дин/тона
1) стар бакар — парчиња	465.000
2) стар бакар — струганки (шпон)	375.000
3) томбак (80—90% Cu)	420.000
4) стар месинг — парчиња	315.000
5) стар месинг — струганки (шпон)	221.000
6) стара бронза — парчиња	345.000
7) стара бронза — струганки (шпон)	270.000

2. Цените од точката 1 важат како највисоки продажни цени франко утоварено во вагон во местото на продавачот.

3. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Р. п. бр. 302
12 јули 1958 година
Белград

Сојузен извршен совет

Го заменува Секретарот, Потпретседател,
Мома Марковиќ, с. р. Едвард Кардељ, с. р.

545.

Врз основа на членот 7 став 2 од Законот за придонесот за станбена изградба („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 57/55), Сојузниот извршен совет донесува

О Д Л У К А

ЗА ИЗМЕНА НА ОДЛУКАТА ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА СРЕДСТВАТА ЗА ИЗГРАДБА НА СТАНОВИ НА РАБОТНИЦИТЕ И СЛУЖБЕНИЦИТЕ НА РУДНИЦИТЕ НА ЈАГЛЕН

1. Во Одлуката за обезбедување на средствата за изградба на станови на работниците и службениците на рудниците на Јаглен („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 23/56) во точката 3 ставот 1 се менува и гласи:

„Заемите за изградба на станбени згради за работниците и службениците на рудниците на Јаглен се даваат под условите определени со Уредбата за извршување на Законот за придонесот за станбена изградба и со другите сојузни прописи, како и со правилата на општинските фондови за кредитирање на станбената изградба, со тоа што интересот на тие заеми да не може да биде поголем од 1% годишно, со срок за исплата до 50 години, односно со срок за исплата кој не може да биде подолг од векот на траењето на рудникот, ако е векот на траењето на рудникот пократок од 50 години.“

2. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Р. п. бр. 306
12 јули 1958 година
Белград

Сојузен извршен совет

Го заменува Секретарот, Потпретседател,
Мома Марковиќ, с. р. Едвард Кардељ, с. р.

546.

Врз основа на членот 99 став 4 од Законот за јавните службеници („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 53/57), Сојузниот извршен совет донесува

О Д Л У К А

ЗА ФОРМИРАЊЕ ПОСЕБЕН ДИСЦИПЛИНСКИ СУД ЗА СЛУЖБЕНИЦИТЕ НА ДРЖАВНИОТ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА НАДВОРЕШНИ РАБОТИ

1. Се формира посебен дисциплински суд за службениците на Државниот секретаријат за надворешни работи, како првостепен дисциплински суд.

2. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Р. п. бр. 295
12 јули 1958 година
Белград

Сојузен извршен совет

Го заменува Секретарот, Потпретседател,
Мома Марковиќ, с. р. Едвард Кардељ, с. р.

547.

Врз основа на членот 99 став 4 од Законот за јавните службеници („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 53/57), Сојузниот извршен совет донесува

О Д Л У К А

ЗА ФОРМИРАЊЕ ПОСЕБЕН ДИСЦИПЛИНСКИ СУД ЗА СЛУЖБЕНИЦИТЕ НА УПРАВАТА ЗА ЦАРИНИ

1. Се формира посебен дисциплински суд за службениците на Управата за царини и на нејзините подрачни органи, како првостепен дисциплински суд.

2. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Р. п. бр. 296
12 јули 1958 година
Белград

Сојузен извршен совет

Го заменува Секретарот, Потпретседател,
Мома Марковиќ, с. р. Едвард Кардељ, с. р.

548.

Врз основа на членот 99 став 4 од Законот за јавните службеници („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 53/57), Сојузниот извршен совет донесува

О Д Л У К А

ЗА ФОРМИРАЊЕ ПОСЕБЕН ДИСЦИПЛИНСКИ СУД ЗА СЛУЖБЕНИЦИТЕ НА СОЈУЗНАТА КОМИСИЈА ЗА НУКЛЕАРНА ЕНЕРГИЈА И ЗА СЛУЖБЕНИЦИТЕ НА ИНСТИТУТИТЕ И ЗАВОДИТЕ ПОД НЕЈЗИН НАДЗОР

1. Се формира посебен дисциплински суд за службениците на Сојузната комисија за нуклеарна енергија и за службениците на институтите и заводите под нејзин надзор, како првостепен дисциплински суд.

2. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Р. п. бр. 294
12 јули 1958 година
Белград

Сојузен извршен совет

Го заменува Секретарот, Потпретседател,
Мома Марковиќ, с. р. Едвард Кардељ, с. р.

549.

Врз основа на одредбата од ставот 2 одделот 1 главата XXIV на Сојузниот општествен план за 1958 година, Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ
ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ СРЕДСТВА ОД СТОПАНСКИТЕ
РЕЗЕРВИ НА ФЕДЕРАЦИЈАТА ЗА ФИНАНСИ-
РАЊЕ НА ДОПОЛНИТЕЛНИТЕ И ВОНРЕДНИТЕ
ПОТРЕБИ НА ФЕДЕРАЦИЈАТА

1. Од средствата на стопанските резерви на федерацијата предвидени во ставот 2 одделот 1 главата XXIV на Сојузниот општествен план за 1958 година се одобрува износот од Динари 2.500.000.000 за подмирување на дополнителните и вонредните потреби на федерацијата во текот на 1958 година.

2. Доделените средства од точката 1 од ова решение ќе се користат според прописите што важат за располагањето со буџетската резерва.

3. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Р. п. бр. 298
12 јули 1958 година
Белград

Сојузен извршен совет

Го заменува Секретарот, Потпретседател,
Мома Марковиќ, с. р. Едвард Кардељ, с. р.

550.

Врз основа на одредбата од ставот 2 одделот 1 главата XXIV на Сојузниот општествен план за 1958 година, Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ
ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ СРЕДСТВА ОД СТОПАНСКИТЕ
РЕЗЕРВИ НА ФЕДЕРАЦИЈАТА ЗА ИЗГРАДБА НА
КОШЕВИ ЗА ПЧЕНКА

1. Од средствата на стопанските резерви на федерацијата предвидени во ставот 2 одделот 1 главата XXIV на Сојузниот општествен план за 1958 година, му се дава на Општиот инвестиционен фонд, без обврска за враќање, износот од 1 милијарда динари.

2. Средствата од претходната точка на ова решение ќе се употребат за давање заеми за изградба на кошеве и магацини за сместување на пченка.

3. Заемите ќе им се даваат на стопанските организации што се занимаваат со производство или со промет на пченка ако обезбедат за изградба на коп односно магацин најмалку 75% од неговата вредност од свои средства или од средствата добиени од буџетите и фондовите на народната република, околицата односно општината.

4. Поблиските услови и начинот за одобрување на заемите од претходните точки на ова решение ќе ги пропише сојузниот Државен секретаријат за работите на финансиите во согласност со Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за селско стопанство и шумарство.

Сојузниот Државен секретаријат за работите на финансиите ќе донесе поблиски прописи за пренесувањето врз Југословенската селскостопанска банка на работите што Југословенската инвестициона банка ќе ги изврши според ова решение додека Југословенската селскостопанска банка не започне со редовно работење, и ќе ги утврди сроковите за нивното пренесување.

5. Ова решение влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Р. п. бр. 297
12 јули 1958 година
Белград

Сојузен извршен совет

Го заменува Секретарот, Потпретседател,
Мома Марковиќ, с. р. Едвард Кардељ, с. р.

551.

Врз основа на чл. 21, 24, 48 и 54, во врска со членот 57 од Законот за придонесот за буџетите од личниот доход на работниците („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 52/57), членот 13 од Уредбата за вонредниот придонес за буџетите од личниот доход („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 14/58 и 25/58) и точката 1 став 3 од Одлуката за нормите на придонесот за социјално осигурување („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 54/57), во врска со чл. 2 и 2а од Законот за придонесот за станбена изградба („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 57/55 и 54/57), а во согласност со Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за трудот и по претходно прибавеното мислење од Сојузниот завод за социјално осигурување, сојузниот Државен секретаријат за работите на финансиите пропишува

П РА В И Л Н И К

ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ПРАВИЛНИ-
КОТ ЗА ПРЕСМЕТУВАЊЕ И ПЛАЌАЊЕ НА ПРИ-
ДОНЕСОТ ОД ЛИЧНИОТ ДОХОД ОД РАБОТНИОТ
ОДНОС

Член 1

Во Правилникот за пресметување и плаќање на придонесот од личниот доход од работниот однос („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 12/58) членот 5 се менува и гласи:

„Како придонеси од личниот доход во смисла на одредбите од овој правилник се подразбираат: придонесот за буџетите од личниот доход (редовниот), дополнителниот придонес за буџетите од личниот доход, вонредниот придонес за буџетите од личниот доход, придонесот за социјално осигурување според определените општи норми и придонесот за станбена изградба“

Член 2

На крајот од членот 8 се додаваат нови ставови 2 и 3, кои гласат:

„Надоместоците на личните доходи што на работникот му ги исплатува стопанската организација или друг исплатител со кој е работникот во постојан работен однос, а што стопанската организација или друг исплатител ги наплатува (рефундира) од друг орган, установа или организација врз основа на посебни прописи (надоместок на личниот доход за време на воена вежба и предвојничка обука, за време на вежби на противавионска или противпожарна заштита, за време на вршење јавни функции — должности кај државни и други органи и организации што вршат јавна служба и др.), сочинуваат посебни основици на придонесите од личниот доход.“

Придонесите од надоместоците на личните доходи според претходниот став се пресметуваат по табелите односно според нормите според кои се пресметуваат и придонесите од личниот доход од редовен работен однос на тие лица“

Член 3

Во членот 11 точка 3 во петтиот ред по зборовите: „годишен одмор“, се додаваат зборовите: „ако е според членот 36 од Законот за работните односи („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 53/57) даден надоместок на личниот доход за неискористениот годишен одмор.“

Член 4

На крајот од членот 12 се додаваат нови ставови 3 и 4, кои гласат:

„Не се смета во смисла на прописите за пресметувањето на придонесите од личниот доход дека се во привремен работен однос лицата кои вршат некоја стопанска (тековинска) дејност и кои по тој основ се појавуваат како даночни обврзници на данокот на доход, без оглед дали услугата што ќе им ја извршат на државен орган, установа, установа со самостојно финансирање, или на стопанска, задружна, општествена или друга организација спа-

ѓа во делокругот на нивната стопанска (тековинска) дејност односно занимање или не.

По исклучок од одредбите од претходниот став, ако лицата што плаќаат данок на доход во постојан (паушален) износ за вршење на определен вид дејност им вршат други услуги на органите и организациите од претходниот став, а не услуги за кои плаќаат данок на доход во постојан (паушален) износ, надоместокот што го примаат за тие услуги се смета како личен доход од привремен работен однос според одредбите од ст. 1 и 2 на овој член или како личен доход од дополнителен работен однос според одредбите од членот 13 на овој правилник.

Член 5

Во членот 13 меѓу ст. 3 и 4 се внесува нов став, кој гласи:

„Ќе се смета дека постои единствено и главно запослување во смисла на претходниот став, ако тоа трае најмалку еден месец.“

Досегашниот став 4 станува став 5, а по него се додава нов став, кој гласи:

„Одредбите од ст. 3 и 4 на претходниот член согласна ќе се применуваат и во поглед на дополнителниот работен однос од овој член.“

Член 6

Во членот 14 се додаваат нови ставови 2 и 3, кои гласат:

„Делот од дневниците и трошоците за службени патувања, селидби и преместувања над износите што според посебните прописи се признаваат како материјални трошоци на стопанските организации се засметува во личниот доход на работниците на кои им е исплатен тој дел, и тоа за оној месец во кој е извршено пресметувањето на овие надоместоци според поднесената сметка.“

Делот на теренскиот додаток и делот на надоместокот поради одвоен живот од фамилијата над износите кои според посебни прописи се признаваат како материјални трошоци на стопанските организации и кои според одредбите од овој правилник сочинуваат посебни основици на придонесот за буџетите од личниот доход, се засметуваат во личниот доход на работниците заедно со другите примања од ставот 1 на овој член што сочинуваат една основица за пресметување на придонесот за буџетите за месецот на кој се однесува исплатениот дел на овие надоместоци.“

Член 7

Во членот 16 став 1 во петтиот и шестиот ред се бришат зборовите: „во редовното работно време“.

Во истиот член ставот 3 станува став 5, а пред него се додаваат нови ставови 3 и 4, кои гласат:

„При утврдувањето на бројот на месеците се зема предвид и времето за кое на работникот му е исплатена отпремнина или надоместок на личниот доход поради отказ на работниот однос.“

Ако е при пресметувањето на придонесите од личниот доход за целата година утврдениот остаток на работните денови поголем од 12 а помал од 20 дена, односно поголем од 96 а помал од 160 часови работа, тоа време ќе се смета како половина месец.“

На крајот од досегашниот став 3 место точката се става запирка и се додаваат зборовите: „освен ако поради засметувањето на времето од ставот 3 на овој член во текот на годината се добива поголем број месеци.“

Член 8

На крајот од членот 27 се додава нов став 2, кој гласи:

„По исклучок, ако одлучи работничкиот совет односно органот на управувањето на стопанската организација која по механички пат ги пресметува личните доходи на работниците и придонесите од тие доходи, стопанската организација може да ги пресметува придонесите од личниот доход на

работниците со примена на пропишаните норми, а не во износите искажани во табелите.“

Член 9

Во членот 32 во осмиот ред место зборовите: „се пресметува придонесот за буџетите“ се ставаат зборовите: „се пресметуваат придонесите“.

Член 10

Во членот 41 по примерите се додава став 3, кој гласи:

„Како посебни месечни примања од кои посебно се пресметуваат придонесите од личниот доход се подразбираат и примањето остварено во вид на отпремнина исплатена на работникот односно службеникот по престанокот на службата поради отказ, и примањето во вид на едномесечна плата во случај на преместување на работникот односно службеникот, и тоа за онолку месеци за колку е престапана и исплатена отпремнината поради отказ односно надоместокот на платата поради преместување.“

Член 11

Во членот 56 во третата колона на скалата место цифрата „13,36%“ треба да се стави цифра „11,36%“.

На крајот од истиот член се додаваат нови ставови, кои гласат:

„Придонесот за буџетите по претходната табела се пресметува на следниот начин:

Ако личниот доход на кој треба да се пресмета придонесот за буџетите не е поголем од 17.960 динари, на целиот износ на тој доход се применува процентот од 11,36%. Со додавање на добиениот износ кон тој личен доход и со заокружување на добиениот збир надолу на 100 динари се добива основица на која со примена на нормата од 15% се добива износот на придонесот за буџетите од тој личен доход.“

Ако личниот доход на кој треба да се пресмета придонесот за буџетите од личниот доход изнесува над 17.960 динари до 36.040 динари, тогаш на делот од личниот доход во износ од 17.960 динари, на кој му одговара наголемената основица во износ од 20.000 динари, се плаќа придонес за буџетите од личниот доход од 3.000 динари. На делот од тој личен доход над 17.960 до 36.040 динари се применува процентот од 10,62%. Износот добиен со примена на тој процент се собира со износот што преминува над 17.960 динари и добиениот збир се заокружува надолу на 100 динари. Заокружениот збир претставува основица за пресметување на придонесот за буџетите од личниот доход по нормата од 20%. Со собирање овој износ со износот на придонесот од 3.000 динари на делот од личниот доход до 17.960 динари се добива вкупниот износ на придонесот за буџетите кој се плаќа од тој личен доход. (Пример: ако е личниот доход 24.000 динари месечно, тогаш е $24.000 - 17.960 = 6.040$ динари; $6.040 \times 10,62\% = 641$ динар; $6.040 + 641 = 6.681$, односно заокружено 6.600; $6.600 \times 20\% = 1.320$ динари; $3.000 + 1.320 = 4.320$ динари).

Ако личниот доход изнесува над 36.040 до 54.240 динари, над 54.240 до 91.120 динари односно над 91.120 динари, придонесот за буџетите од личниот доход се пресметува на начинот изложен во претходниот став, со тоа што на разликите меѓу цифрите во првата и втората колона од табелата се применуваат соодветните проценти од третата колона на табелата.“

Член 12

Во членот 57 на крајот од ст. 1 и 2 место зборовите: „по табелата бр. I, II или IV“ се ставаат зборовите: „по табелата бр. I, II, III или IV и по нормите од членот 56 на овој правилник“.

Во истиот член се додава нов став 3, кој гласи:

Општинскиот народен одбор може за еден извештај на личен доход од работен однос во поглед на личниот доход на кој придонесот за буџетите од личниот доход го плаќа во таа општина.

да определи единствена норма на годишниот придонес за буџетите од личниот доход, и тоа само за времето од првиот ден на наредниот месец по објавувањето на одлуката за воведување на дополнителен придонес.“

Член 13

Во членот 61 во дадениот пример место цифрата „3,000.000“ треба да се стави цифра „2,920.000“.

На крајот од истиот член се додава нов став, кој гласи:

„По исклучок, за 1958 година стопанската организација ќе го пресмета и ќе го плати вонредниот придонес за буџетите од личниот доход по истекот на годината, а најдоцна во срок од 15 дена по одобрувањето на завршната сметка за 1958 година од страна на органот на правувањето, како и при секое подоцнежнo пресметување и исплата на личните доходи што им припаѓаат на работниците за 1958 година.“

Член 14

На крајот од членот 67 место точката се става точка и запирка и се додава нова точка, која гласи:

„7) хонорарите за предавања на курсеви за здравствено просветување на селската женска и работничка младина, што ги одржуваат организациите на Југословенскиот црвен крст во 1958 година, како и хонорарите за поврзени предавања на работничките универзитети во 1953 година.“

Член 15

Членот 71 се менува и гласи:

„На примањата во вид на провизија на застапниците на Југословенската лотарија, на Државниот осигурителен завод и на другите лица чие примање е определено во вид на провизија, а кои имаат определени права според прописите за здравственото односно социјалното осигурување, се пресметува и се плаќа придонесот за социјално осигурување од основницата што ја сочинува провизијата исплатена на име награда за работа по одбивање на данокот на доход. Придонесот за социјално осигурување се пресметува според пресметнатите норми што се применуваат на нето износот на примањата (член 26 од овој правилник).“

Член 16

На крајот од членот 75 се додава нов став 2, кој гласи:

„Придонес за социјално осигурување не се плаќа ниту на примањата наведени во членот 67 точ. 3, 4 и 7 од овој правилник.“

Член 17

Членот 88 се менува и гласи:

„Стопанските организации ќе извршат пресметување и уплата на сите придонеси од личните доходи на работниците за периодот јануари—јуни 1958 година според просечниот месечен нето износ на личниот доход исплатен за јануари—јуни 1958 година, пресметнат во соодветен бруто износ.“

При утврдувањето на просечниот месечен нето износ на личниот доход исплатен за јануари—јуни 1958 година се земаат предвид сите износи на личните доходи кои по кој и да е основ и во кој и да е вид се исплатени за периодот јануари—јуни 1958 година, а бројот на месеците се пресметува според одредбите од чл. 15—18 на овој правилник.

Кога во смисла на претходните ставови ќе се утврди просечниот месечен бруто личен доход за периодот јануари—јуни 1958 година, од тој износ се пресметува просечниот месечен износ на придонесот за буџетите и на другите придонеси од личниот доход на секој работник посебно, па со множење на тие просечни месечни износи, на одделните придонеси со бројот на утврдените месеци се утврдуваат вкупните износи на тие придонеси за јануари—јуни 1958 година.

Стопанските организации се должни да постапат според претходните ставови најдоцна до 25 август 1958 година.

Ако вкупните износи на одделни придонеси од личните доходи на сите работници на стопанската

организација, пресметани според претходните ставови, се поголеми од уплатените аконтации, стопанската организација е должна разликата меѓу тие два износа да ја уплати најдоцна до крајот на август 1958 година. Ако вкупните износи на одделни придонеси од личните доходи на сите работници на стопанската организација, пресметани според претходните ставови, се помали од уплатените аконтации, стопанската организација може да бара да ѝ се врати разликата меѓу тие два износи.

Пример: ако на работникот за јануари—јуни 1958 година му е исплатено 146.160 динари на име аконтација од нето износот на личниот доход според тарифниот став, за прекувремена работа, премија и по други основи (вишок на дневниците за службени патувања над износот што се признава како материјален трошок на стопанската организација, вишок на теренскиот додаток и на надоместоците за одвоен живот од фамилијата над износите кои се признаваат како материјални трошоци на стопанската организација и кои сочинуваат посебни основици на придонесот за буџетите од личниот доход според членот 63 на овој правилник и др.) и ако работникот за тоа време работел полни 6 месеци, тогаш просечниот месечен нето износ на личниот доход е: $146.160 : 6 = 24.360$ динари.

Со пресметнувањето на овој нето износ во бруто износ според одредбите од точката 8 под а) на Упатството за пресметнување на тарифните ставови и на договорените плати на работниците на стопанските и општествените организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 12/58), ќе се добие просечниот месечен бруто износ од 40.380 динари.

На овој месечен бруто износ на личниот доход придонесите според табелата бр. I изнесуваат, и тоа:

	Динари
1) придонесот за буџетите — — —	5 060
2) придонесот за социјално осигурување и придонесот за станбена изградба — — — — —	10.924
3) ако покрај тоа е воведен дополнителен придонес за буџетите од личниот доход по норма од 8% со важење од 1 април 1958 година, тој, сметан на придонесот наведен горе под 1), изнесува — — — — —	405

Вкупно динари 16.389

Со множење на секој од овие износи со бројот на месеците ќе се добијат износите на тие придонеси за јануари—јуни 1958 година, и тоа:

	Динари
1) придонес за буџетите —	$5.060 \times 6 = 30.360$
2) придонес за социјално осигурување и придонес за станбена изградба — —	$10.924 \times 6 = 65.544$
3) дополнителен придонес за буџетите — — — —	$405 \times 3 = 1.215$

Вкупно динари 97.119

Дополнителниот придонес за буџетите може да биде пресметан и со примена на определената норма врз вкупниот износ на придонесот за буџетите (редовниот) од претходниот став под 1 ако е тој воведен со важење од 1 јануари 1958 година.

Позитивните разлики меѓу нето износите утврдени по пресметнувањето на начинот од претходните ставови и нето износите што работниците според досегашните пресметки веќе ги примиле, нема да им се исплатуваат на работниците ниту негативните разлики ќе се исплатуваат од нив, туку тие разлики ќе се пресметат (ликвидираат) во корист односно на товар на чистиот приход наменет за лични доходи на работниците.

Стопанските организации што веќе извршиле пресметнување на нето износите во бруто износи и ги пресметале придонесите од личниот доход на работниците за јануари—април 1958 година според

досегашните одредби од членот 88 на правилникот, не мораат да вршат повторно пресметување на придонесите во смисла на одредбите од овој член. Разликите утврдени при тие пресметки не мораат да се пресметуваат со работниците, туку можат да се ликвидираат според претходниот став, ако го реши тоа работничкиот совет односно органот на управувањето на стопанската организација.“

Член 18

По членот 88 се додава нов член 88а, кој гласи: „Стопанските организации што во 1957 година ги пресметувале личните доходи во бруто износи од кои ги пресметувале придонесите според прописите што важеле во таа година, ако ги пресметувале личните доходи во тие износи и за периодот јануари—јуни 1958 година и од нив ги пресметувале придонесите што важат во 1958 година, нема да ги применуваат одредбите од членот 88 на овој правилник.“

Член 19

Во табелата бр. II спрема цифрите од колоната број 1 „26.100—26.200“ во колоната број 2 место цифрата „1.410“ треба да се стави цифра „1.415“; спрема цифрите „42.300—42.400“ во колоната број 4 место цифрата „21.395“ треба да се стави цифра „12.395“, а по цифрите „61.200—61.300“ во колоната 1 место цифрите „67.300—61.400“ треба да се стават цифри „61.300—61.400“.

Член 20

Овој правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Бр. 12-14870/1

5 јули 1958 година

Белград

Државен секретар
за работите на финансиите,
Никола Минчев, с. р.

552.

Врз основа на членот 30 од Уредбата за пресметување работите во надлежност на сојузните и републичките органи на управата („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 18/58), со цел за извршување на Одлуката за програмата и претсметката на употребата на средствата предвидени во Сојузниот буџет за 1958 година за унапредување на селското стопанство, Р. п. бр. 199 од 10 мај 1958 година, Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за селско стопанство и шумарство пропишува

П РА В И Л Н И К

ЗА УСЛОВИТЕ ЗА ПРОИЗВОДСТВО И ДАВАЊЕ ПРЕМИИ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИТЕ ПРОИЗВОДИТЕЛИ ЗА ПРОИЗВЕДЕНИОТ И ПРОДАДЕНО СОРТНО СЕМЕ ОД ДОМАШНИ СОРТИ ПЧЕНИЦА ОД РОДОТ НА 1958 ГОДИНА

Член 1

Од средствата определени со Програмата и претсметката на употребата на средствата предвидени во Сојузниот буџет за 1958 година за унапредување на селското стопанство, одобрена со Одлуката на Сојузниот извршен совет Р. п. бр. 199 од 10 мај 1958 година, ќе се даваат премии за 40.000 тони сортно семе од домашни сорти пченица од II сортна репродукција, и тоа за претребите на:

1. НР Србија — — — — —	25.200 тони
2. НР Хрватска — — — — —	7.000 „
3. НР Словенија — — — — —	800 „
4. НР Босна и Херцеговина — — — — —	5.000 „
5. НР Македонија — — — — —	1.900 „
6. НР Црна Гора — — — — —	100 „

Вкупно 40.000 тони

Член 2

Производството на сортно семе од пченица од претходниот член го организираат републичките селскостопанско-шумарски комори и селскостопанско-шумарските комори на автономните единици во заедница со републичките задружни сојузи и со задружните сојузи на автономните единици

Организациите од претходниот став ќе ги распределат количините на сортно семе од пченица од членот 1 на овој правилник на поделеско-семенарските деловни сојузи, односно во околиите во кои не постојат вакви сојузи — на околските задружни сојузи.

Член 3

Премиите за сортно семе од домашни сорти пченица од II сортна репродукција ќе им се даваат на селскостопанските организации и установи што се занимаваат со селскостопанско производство (земјоделски стопанства, економии на земјоделските задруги, селански работни задруги, економии и самостојни установи), а ги исполнуваат следните услови:

1) со поделеско-семенарски деловни сојузи односно со околски задружни сојузи да склучиле договори за производство и испорака на сортно семе од домашни сорти пченица од II сортна репродукција. Во договорот мора да биде определена површината во хектари, количината на семето, сортата на семето и крајниот срок за испорака, кој не може да биде подоцнежен од 1 октомври 1958 година;

2) да имаат:

а) селскостопански стручњак за работи на семенарството според одредбите од Правилникот за квалификациите на стручниот селскостопански и шумарски персонал за работи на семенарството („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 47/55);

б) добар складиштен простор за чистење, раскужување и складирање на семенски стоки;

в) уреди за прочистување и запрашување (раскужување) на семенски стоки;

г) потврда од научна установа за селскостопански истражувања, од која се гледа дека производителот ги исполнува условите за производство на семе и дека научната установа ќе му врши стручен надзор над производството на сортна семенска стока од сеидбата до жетвата и подготвувањето на семето до неговото пломбирање од установа за испитување на семиња (член 8 од Законот за прометот на семенски стоки);

3) за сеидбата на семе од пченица за кое се дава премија да употребиле семе од I сортна репродукција, што треба да се докаже со потврда од научната установа за селскостопански истражувања под чиј стручен надзор е производството на сортна семенска стока;

4) на парцелите посеани со семе од пченица од претходната точка да постигнат принос најмалку за 50% поголем од просечниот што ќе биде постигнат таа година на подрачјето на општината, што се докажува со потврда од научната установа под чиј надзор е вршено производството на семе.

Член 4

За произведеното, пречистеното, запрашеното, испитаното (пломбираното) и продаденото сортно семе од домашни сорти пченица од II сортна репродукција што е договорено во рамките на контингентот од членот 1 на овој правилник, а кое не отстапува од пропишаните норми за квалитетот на семенската стока од I класа, ќе се дава премија од 7 динари за 1 килограм, ако е испорачано до 1 октомври 1958 година.

Премиите се даваат независно од слободна формиранијата откупна цена.

Член 5

Право на премија имаат производителите од членот 3 на овој правилник и кога сортното семе од сопствено производство не им го испорачуваат на

стопанските организации овластени за промет на семенски стоки, туку непосредно им го продаваат на селскостопанските производители по диспозициите од задружни деловни сојузи, а во рамките на околинскиот контингент на семе за кое се дава премиија

Член 6

Исплатата на премиите според овој правилник ќе ја врши Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за селско стопанство и шумарство.

Барањето за исплата на премијата му се поднесува на Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за селско стопанство и шумарство најдоцна до 15 ноември 1958 година и треба да содржи:

- 1) точен назив на подносителот на барањето;
- 2) точен назив на производителот на семето;
- 3) точен датум на испораката на семето на купувачот-производител заради сеидба;
- 4) количина и назив на сортата на пречистеното, запрашеното, испитаното (пломбираното) и испорачаното семе;
- 5) износ на премијата по единица мера и за целата количина;
- 6) препис од потврдата на научната установа за селскостопански истражувања под чиј стручен надзор биле произведени семенските стоки. Потврдата треба да содржи ознака на сортната пченица, количина на семе и површина на која е извршено производството. Од потврдата мора да се види дека производителот ги исполнува сите услови предвидени во членот 3 од овој правилник;
- 7) препис на уверението од надлежната установа овластена за испитување на семенските стоки со кое се докажува дека семето ги исполнува условите за промет на семенски стоки и дека е од I класа;
- 8) заверен препис од товарниот лист или од другите документи за испораката на семето за кое се бара премија;
- 9) изјава дека за тоа семе порано не е наплатена или барана премија.

Член 7

Овој правилник влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“, а ќе се применува од 1 август 1958 година, и тоа само за сортното семе од пченица од родот (жетвата) на 1958 година.

Бр. 08-979
29 мај 1958 година
Белград

Секретар
за селско стопанство и шумарство,
Славко Комар, с. р.

553.

Врз основа на членот 442 од Законот за јавните службеници („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 53/57), Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за општа управа пропишува

УПАТСТВО ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА УПАТСТВОТО ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОДРЕДБИТЕ ОД IV ДЕЛ НА ЗАКОНОТ ЗА ЈАВНИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ

1. Во Упатството за спроведување на одредбите од IV дел на Законот за јавните службеници („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 53/57) одредбите од точката 17 став 1 и од точката 18 се менуваат дотолку што службениците што се затекнале во звањето канцелариски референт се преведуваат во звањето канцелариски референт и се распоредуваат во истиот платен разред во кој се затекнале, со тоа што не можат да напредуваат потаму од XII односно потаму од XI (точка 18) платен разред додека не положат посебен испит за признавање на средна стручна спрема.

Според одредбата од претходниот став ќе се преведат и службениците на кои не е применета

одредбата од точката 2 на Третото упатство за спроведување на одредбите од IV дел на Законот за јавните службеници („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 12/58).

2. Службениците од членот 55 на Уредбата за звањата и платите на службениците на Народната банка на ФНРЈ („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 6/54) што до 31 декември 1957 година не положило посебен испит за признавање на виша стручна спрема, се преведуваат во звањето виши банкарски службеници од прва група и се распоредуваат во истиот платен разред во кој се затекнале, со тоа што не можат да напредуваат потаму од VIII платен разред додека не положат посебен испит за признавање на висока стручна спрема. Службеникот кога ќе го положи овој испит се распоредува за два платни разреди повеќе.

3. Во Упатството за спроведување на одредбите од IV дел на Законот за јавните службеници точката 21 и во Третото упатство за спроведување на одредбите од IV дел на Законот за јавните службеници точката 3 се бришат.

Во Третото упатство за спроведување на одредбите од IV дел на Законот за јавните службеници точката 1 се брише.

4. Ова упатство влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Бр. 08-11648/1
10 јули 1958 година
Белград

Секретар
за општа управа,
Војо Биљановиќ, с. р.

554.

По исполнувањето на условите од чл. 14, 15 и 16 од Законот за здруженијата, соборите и другите јавни собранија („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 51/46), врз основа на членот 13 од истиот закон, сојузниот Државен секретаријат за внатрешни работи донесува

РЕШЕНИЕ ЗА ОДОБРУВАЊЕ ОСНОВУВАЊЕТО И РАБОТАТА НА СОЈУЗОТ НА БИОЛОШКИТЕ ДРУШТВА НА ЈУГОСЛАВИЈА

Се одобрува според поднесениот статут основувањето и работата на Сојузот на биолошките друштва на Југославија, со седиште во Белград, а со дејност на целата територија на Југославија.

И/З бр. 15952/1
28 јуни 1958 година
Белград

Државен секретар
за внатрешни работи,
Светислав Стефановиќ, с. р.

555.

Врз основа на членот 13 точка 9 алинеја 1 од Уредбата за пренесување работите во надлежност на сојузните и републичките органи на управата („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 18/58), Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за просвета и култура, во согласност со Сојузниот извршен совет, донесува

РЕШЕНИЕ ЗА РАНГОТ НА ШКОЛИТЕ, КУРСЕВИТЕ И ИСПИТИТЕ

I

На спремата шест класа средна школа за општо образование (гимназија) и одговараат следните курсеви:

Во Федеративна Народна Република Југославија

1) Едногодишниот курс за геодетски помошници со положен завршен испит, завршен во учебната

1948/49 или 1949/50 година, со претходно завршена неполна средна школа со положена мала матура или на неа рамна школа;

2) Килимарскиот курс (отсек) во Ниш, со претходно завршена неполна средна школа со положена мала матура или на неа рамна школа односно завршена Женска занаетчиска школа во ранг на неполна средна школа.

II

На спремата полна средна школа за општо образование (гимназија) и одговараат следните курсеви:

Во Федеративна Народна Република Југославија

1) Едногодишниот актуарски курс на Државниот осигурителен завод, со претходно завршени шест, седум или осум класа средна школа или на оваа рамна стручна школа;

2) Едногодишниот курс во Вишата школа за фискултура во Загреб, завршен од 1946 до 1948 година заклучно, со претходно завршени најмалку шест класа средна или на оваа рамна стручна школа.

III

На спремата виша школа и одговараат следните школи:

Во Федеративна Народна Република Југославија

1) Школата за медицински сестри во Љубљана со положен завршен испит, во траење од 1951 до 1953 година, со претходно завршена полна средна школа со положена голема матура или на неа рамна школа;

2) Едногодишниот курс во Вишата школа за фискултура во Загреб, завршен од 1946 до 1948 година заклучно, со претходно завршена полна средна школа со положена голема матура или на неа рамна школа.

IV

Рангот на школите, курсевите и стручните испити утврден со ова решение не го определува односот на една школа спрема друга со цел за признавање на некои класови или испити на еден вид школа за премин односно продолжување на школувањето во друг вид школа, туку може да им служи на надлежните органи како основ за определување на стручната спрема при регулирањето на службеничките односи, пензиите и инвалиднините.

V

Со одредбите од ова решение се дополнува Решението за рангот на школите и курсевите („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 18/52).

Бр. 1712

21 јуни 1958 година

Белград

Секретар
за просвета и култура,
Крете Црвенковски, с. р.

556.

РЕШЕНИЕ

НА СОЈУЗНАТА ИЗБОРНА КОМИСИЈА ЗА РАСПИШУВАЊЕ ДОПОЛНИТЕЛНИ ИЗБОРИ ЗА НАРОДЕН ПРАТЕНИК НА СОЈУЗНИОТ СОБОР НА СОЈУЗНАТА НАРОДНА СКУПШТИНА ВО ИЗБОРНАТА ОКОЛИЈА СЛАВОНСКИ БРОД

Бидејќи Сојузниот собор на Сојузната народна скупштина со својата одлука на седницата од 26 јуни 1958 година определи да се извршат дополнителни избори за народен пратеник на Сојузниот собор во 135 Изборна околија Славонски Брод во која пратеничкото место остана упразнето, Сојузната изборна комисија, врз основа на членот 3, 199 и 200 од Законот за правата и должностите, избирањето и отповикот на сојузните народни пратеници, донесе

Решение

Се распишуваат дополнителни избори за избирање на народен пратеник на Сојузниот собор на Сојузната народна скупштина во 135 Изборна околија Славонски Брод.

Дополнителните избори ќе се одржат на 28 септември 1958 година.

Околицката изборна комисија за Изборната околија Славонски Брод со седиште во Славонски Брод е надлежна за спроведување на дополнителните избори.

Бр. 778

1 јули 1958 година

Белград

Сојузна изборна комисија

Секретар, Претседател,
др Дражен Сесардиќ, с. р. Михаило Ѓорѓевиќ, с. р.

557.

Врз основа на точката 5 од Одлуката за здравствената заштита и за придонесот за социјално осигурување за младинците—учесници во изградбата на патот „Братство—Единство“ („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 25/58), Сојузниот завод за социјално осигурување донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА ОКОЛИСКИОТ ЗАВОД ЗА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРУВАЊЕ ВО ЉУБЉАНА КАКО НАДЛЕЖЕН ЗА РАБОТИТЕ НА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА НА МЛАДИНЦИТЕ—УЧЕСНИЦИ ВО ИЗГРАДБАТА НА ПАТОТ „БРАТСТВО—ЕДИНСТВО“ НА РЕЛАЦИЈАТА ЉУБЉАНА—ЗАГРЕБ

1. Работите од точката 1 став 2 и точката 2 од Одлуката за здравствената заштита и за придонесот за социјално осигурување за младинците—учесници во изградбата на патот „Братство—Единство“ на работилиштата на релацијата Љубљана—Загреб ги врши Околицкиот завод за социјално осигурување во Љубљана.

2. Придонесот за младинците—учесници во изградбата на патот „Братство—Единство“ на работилиштата на релацијата Љубљана—Загреб инвеститорот на работите му го плаќа на Околицкиот завод за социјално осигурување во Љубљана.

3. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“ а ќе се применува од 1 март 1958 година.

Бр. 7139

27 јуни 1958 година

Белград

Сојузен завод за социјално осигурување
Директор, Претседател,
Зденко Хае, с. р. Илија Домен, с. р.

558.

Врз основа на членот 137 од Законот за здружувањето во стопанството („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 1/58), Управниот одбор на Сојузната надворешнотрговска комора, по прибавеното одобрение од Комитетот за надворешна трговија дадено во спогодба со Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за правосудни работи, пропишува

ПРАВИЛНИК

ЗА НАДВОРЕШНОТРГОВСКАТА АРБИТРАЖА ПРИ СОЈУЗНАТА НАДВОРЕШНОТРГОВСКА КОМОРА

I. Општи одредби

Член 1

При Сојузната надворешнотрговска комора во Белград постои Надворешнотрговска арбитража (во

натимониониот текст Арбитража) како постојан извршен суд.

1) за решавање на стопански спорови што ќе настанат од надворешнотрговските односи на домашните стопански претпријатија, установи или организации со странски физички или правни лица; 2) за решавање на поморски спорови на домашните стопански претпријатија, установи или организации со странски физички или правни лица. Во овие работи Арбитражата на барање од една или обете странки може и да посредува меѓу нив заради мирене.

Арбитражата е самостојна установа при Комората и во својата работа е независна.

Седиштето на Арбитражата е во Белград.

Член 2

Арбитражата ги врши своите функции преку претседателството, секретаријатот, арбитри поединци и арбитражни совети.

Арбитрите се избираат од листата што за секоја година однапред ја составува Управниот одбор на Сојузната надворешнотрговска комора.

Член 3

Претседателството на Арбитражата се состои од претседател, потпретседател, секретар и од двајца членови, што ги именува Управниот одбор на Сојузната надворешнотрговска комора.

Претседателството води општ надзор над работата на Арбитражата, а особено во поглед на примената на овој правилник го констатира материјалното постоење на арбитражната клаузула или нејзиното непостоење, учествува во донесувањето на одлуки по прашањето за надлежност и врши и други функции што му се доделени со овој правилник.

Претседателот на Арбитражата именува претседател на комисијата за мирене, именува арбитри во случаите кога е тоа предвидено со правилникот и ги врши другите функции што му се доделени со овој правилник.

Член 4

Секретаријатот на Арбитражата ги врши административните работи на Арбитражата.

На чело на секретаријатот се наоѓа секретар на Арбитражата, кој раководи со работите на секретаријатот и ја потпишува преписката на Арбитражата. Нему му помагаат потребен број службеници.

Во случај на спреченост на секретарот, претседателот на Арбитражата му определува заменик.

Секретарот и службениците на секретаријатот имаат статус на службеници на Сојузната надворешнотрговска комора.

Член 5

Сојузната надворешнотрговска комора врши општ надзор над административното и материјалното работење на Арбитражата и обезбедува материјални средства потребни за вршење на дејноста на Арбитражата.

II. Постапка за мирене

Член 6

Во сите случаи во кои Арбитражата може да биде надлежна за решавање на споровите, секоја странка, без оглед дали е договорена надлежност на Арбитражата, може да ѝ се обрне на Арбитражата за посредување заради мирене според одредбите од овој правилник.

Постапката за мирене е независна од арбитражната постапка, и ако постапката за мирене не успее, ништо од она што во текот на постапката за мирене е сторено и изјавено усно или писмено, не ги обврзува странките.

Согласувањето за постапка за мирене не значи согласување за надлежност на Арбитражата во случај на неуспех на постапката за мирене.

Член 7

Предлогот за поведување постапка за мирене му се поднесува писмено на секретаријатот на Арбитражата.

Предлог може да поднесе една странка сама или обете заедно. Во предлогот ќе се изложи фактичната состојба на работите и гледиштата на предлагачите и ќе се приложат сите потребни документи што се однесуваат на спорот.

Со заедничкото поднесување на предлог или со поднесувањето на предлог од една странка и со неговото прифаќање од друга странка се смета дека странките ги прифатиле одредбите од правилникот во поглед на постапката за мирене.

Секоја странка може во секое време да се откаже од постапката за мирене.

Во постапката за мирене странките можат да учествуваат лично или преку уредно овластен полномошник.

Член 8

Ако предлог за поведување постапка за мирене поднесла една странка, секретаријатот на Арбитражата ќе ја извести за тоа противната странка и ќе ја повика во определениот срок да се изјасни дали го прифаќа предлогот за постапка, и ако го прифаќа, во истиот срок да ја изложи писмено фактичната состојба и своето гледиште и да ги поднесе сите потребни документи.

Ако другата странка во определениот срок не одговори или не го прифати предлогот, секретаријатот на Арбитражата ќе го извести предлагачот дека постапка за мирене не може да се спроведе.

Член 9

Ако другата странка го прифатила предлогот за поведување постапка за мирене, како и кога предлогот го ставиле заедно обете странки ќе се формира комисија за мирене, што ја сочинуваат по еден претставник од секоја странка и претседател кого од листата на арбитрите го именува претседателот на Арбитражата, ако по спогодба не го именувале самите странки.

Пред почетокот на постапката пред комисијата за мирене секретарот на Арбитражата ќе го определи авансот за трошоците за мирене, кој во еднакви делови ќе го положат обете странки.

Ако странките не именуваат свои претставници во предлогот за поведување постапка за мирене односно во одговорот за прифаќање на предлогот, секретаријатот на Арбитражата ќе ги повика да го сторат тоа дополнително.

Странка од странство може за свој претставник да именува и лице со странско државјанство.

Странките можат да се согласат постапката за мирене да ја изврши самиот претседател на Арбитражата, или некој друг член на претседателството, или посредник што ќе го именува претседателот на Арбитражата од листата на арбитрите.

Член 10

Комисијата за мирене ќе ги испита ставените предлози и ќе ги проучи поднесените документи, а ќе ги присобере и сите потребни информации. Ако е потребно и можно, таа може да ги сослуша и странките. Врз основа на проучените материјали таа ќе им поднесе на странките свој предлог за решение на спорот.

Странките не се должни да го прифатат сторениот предлог.

Резултатите на постапката за мирене се констатираат во записникот што го потпишуваат членовите на комисијата за мирене и странките.

Расподелбата на трошоците за мирене ја врши комисијата за мирене ако странките не се спогодиле за своето учествување во трошоците што се констатира во записникот.

Порамнување е склучено кога странките по прочитаниот записник во кој е констатирано дека тие се порамниле ќе го потпишат тој записник. Вака постигнатото порамнување нема сила на правосилна

одлука на Арбитражата, туку сила на порамнување постигнато надвор од Арбитражата.

Членовите на комисијата за мирене односно посредникот не можат да бидат именувани за арбитри ниту да учествуваат во расправата во која спорот по кој не е постигнато порамнување се решава пред Арбитражата.

III. Надлежност на Арбитражата

Член 11

Надлежноста на Арбитражата може да се заспои само со писмена спогодба (арбитражна клаузула) меѓу странките.

Оваа спогодба може да се склучи како во поглед на определен спор, така и во поглед на идни спорови што можат да произлезат од определен правен однос.

Странките што се згоговориле за надлежноста на Арбитражата, со тоа ги прифатиле и сите одредби од овој правилник.

Член 12

Ако тужената страна го оспори постоењето на арбитражна клаузула или не одговори на тужбата, предметот ќе се изнесе пред претседателството на Арбитражата тоа да утврди дали арбитражната клаузула материјално постои.

Кога претседателството ќе го утврди материјалното постоење на арбитражната клаузула, постапката ќе се продолжи и ако другата страна одбие да учествува во неа.

Со утврдувањето од страна на претседателството дека материјално постои арбитражната клаузула, не се прејудиира прашањето за надлежноста на Арбитражата, за кое решава проширениот арбитражен совет.

Член 13

Ако меѓу странките не постои арбитражна клаузула, или ако клаузулата на која се повикува тужителната страна не предвидува надлежност на Арбитражата, тужената страна ќе се повика да се изјасни во рок од 30 дена од денот на приемот на поканата дали ја прифаќа надлежноста на таа Арбитража. Ако тужената страна не одговори, или одбие да ја прифати надлежноста, секретаријатот на Арбитражата ќе ја извести тужителната страна дека арбитража не може да се изврши.

Член 14

Арбитражата може да ја отстрани својата надлежност и кога е таа договорена, ако арбитражната клаузула содржи одредби што не се во согласност со функциите на Арбитражата и со начелата врз кои е заснован овој правилник.

Одлуката за отстранување на надлежноста пред формирањето на арбитражниот совет ја донесува претседателството, а по формирањето на арбитражниот совет — проширениот совет во смисла на членот 17 од овој правилник.

Член 15

Арбитражните совети и арбитрите поединици по службена должност внимаваат на својата надлежност.

Странките можат да ја оспоруваат надлежноста на Арбитражата сè до заклучувањето на расправата.

Член 16

Прашањето за надлежноста го расправува проширениот совет кој во свој состав има пет членови. Во неговиот состав покрај членовите на арбитражниот совет влегуваат и претседателот и потпретседателот на Арбитражата. Ако спорот се води пред арбитер поединец, проширениот совет има три члена и него го сочинуваат арбитер поединец, претседателот и потпретседателот на Арбитражата.

Во случај на спреченост на претседателот или на потпретседателот на Арбитражата, претседателот на Арбитражата определува заменик од редовите на членовите на претседателството.

Член 17

Ако е приговорот за ненадлежноста истакнат во одговорот на тужбата или во некој друг подготвителен поднесок пред расправата, расправата по прашањето за надлежност ќе се одржи пред проширен совет (член 16).

Ако е приговорот за ненадлежноста истакнат на усната расправа, арбитражниот совет ќе спроведе потребни извиди и по заклучувањето на расправата ќе го изнесе прашањето за надлежност на нејавна седница на проширениот совет.

Во случајот од претходниот став арбитражниот совет може едновременно да одлучи прашањето за надлежноста на Арбитражата да се спои со главниот предмет. Ако е така одлучено, на претходната нејавна седница на проширениот арбитражен совет ќе се решава прашањето за надлежноста и, ако Арбитражата се огласи за надлежна, арбитражниот совет во редовен состав ќе премине на одлучување по главниот предмет.

Член 18

Постоењето на арбитражна клаузула за надлежноста на Арбитражата не засегнува во правото на странките да му се обрнат на надлежниот редовен суд за донесување на мерки за обезбедување. Ваквите барања, како и мерките што ќе бидат донесени врз основа на нив, заинтересираните странки треба без одлагање да му ги соопштат на секретаријатот на Арбитражата.

IV. Поведување на арбитражната постапка

Член 19

Странките што сакаат да се користат со услуги од Арбитражата му упатуваат на секретаријатот на Арбитражата писмена тужба во три примероци, која треба да содржи:

- 1) име, занимање и постојано живеалиште, односно назив, предмет на работењето и седалиште на обете странки;
- 2) доказ за постоењето на арбитражната клаузула врз која се засновува надлежноста на Арбитражата;
- 3) предмет на спорот, фактична состојба, тужбени барања, докази и сите документи што се однесуваат на предметот на спорот, во оригинал или во препис што странката самата ќе ги завери;
- 4) именување на арбитрот.

Со цел за олеснување на постапката секретаријатот на Арбитражата може од тужителот да бара тужбата и прилозите кон тужбата да ги преведе на еден странски јазик.

Ако во спорот има повеќе туженици, секретаријатот ќе бара да му се достави соодветен број преписи од тужбата и прилозите.

Секретаријатот тужбата со прилозите ѝ ја доставува на тужената страна на одговор, назначувајќи во колкав број примероци одговорот со прилозите треба да биде поднесен.

Член 20

Арбитражната постапка може секогаш да започне и без претходна постапка за мирене.

Член 21

Тужената страна е должна во рок од 30 дена од денот на приемот на тужбата да достави свој одговор.

Во својот одговор тужената страна ќе се изјасни за тужбените барања и ќе ги изнесе своите средства за одбрана заедно со соодветните документи.

Таа во исто време треба да именува свој арбитер.

Еден примерок од одговорот на тужбата секретаријатот ќе му достави на тужителот.

Член 22

Тужената страна може сè до заклучувањето на главната расправа да поднесе противтужба ако ба-

рането на противтужбата произлегува од ист правен основ.

Противтужбата ѝ се доставува на другата страна, која може во рок од 30 дена од денот на приемот на противтужбата да достави свој одговор.

Член 23

Ако странките поднесат една против друга тужбени барања што произлегуваат од разни правни односи, пред да се донесе одлука по едно од овие барања секретаријатот на Арбитражата ќе настојува барањата и противбарањата на странките да бидат споени и решавани едновременно од ист арбитражен совет.

Член 24

Доставувањето на покани и други писмена на странките во текот на постапката се врши по пошта, и тоа со препорачано писмо со повратна потврда за приемот.

Се смета дека е доставувањето полноважно извршено ако е тоа констатирано во потврдата за приемот.

Ако странките определиле свои полномошници, сите покани и писмена се упатуваат на адресата на полномошниците.

Ако уредно поканетата тужена страна не одговори на тужбата или поканата или одбие да земе учество во арбитражната постапка, арбитражната постапка се продолжува според одредбите од правилникот.

V. Избор на арбитер поединец и формирање на арбитражен совет

Член 25

Должностите на арбитер можат да ги вршат само лица запишани во листата на арбитрите на Арбитражата предвидена во членот 2 од овој правилник.

Спорот може да биде изнесен пред арбитер поединец или пред арбитражен совет кој се состои од три члена

Член 26

Пред да го соопшти тужената страна во смисла на членот 21 од правилникот името на својот арбитер, обете странки можат по спогодба писмено да ѝ го соопштат на Арбитражата името на арбитерот поединец од листата на арбитрите на кој му го доверуваат решавањето на спорот.

Во рокот и на начинот од претходниот став странките можат своето право за именување на арбитер поединец да го пренесат на претседателот на Арбитражата.

Сите одредби за постапката се применуваат подеднакво на арбитрите поединци и на арбитражните совети

Член 27

Ако странките не се згоговорице изречно поинаку, споровите чија вредност не преминува 300.000 динари по пресметковниот курс ги решава арбитер поединец.

Во случаите од претходниот став секретаријатот на Арбитражата веднаш по приемот на тужбата ќе ги повика странките заеднички да изберат арбитер.

Ако странките во рок од 30 дена од денот на приемот на оваа покана не се согласат околу изборот на арбитер поединец, него ќе го именува претседателот на Арбитражата

Член 28

Во споровите што се изнесуваат пред арбитражниот совет тужителот именува свој арбитер при поднесувањето на тужбата, а туженикот најдоцна во рокот определен за одговорот на тужбата.

Ако една или обете странки не именуваат свои арбитри во рокот од претходниот став или ако именувањето ѝ го препуштат на Арбитражата, арбитрите ги именува претседателот на Арбитражата,

за што се известуваат странките и именувните арбитри.

Во рок од осум дена од денот на приемот на извештајот за своето наимнување арбитрите на странките избираат од листата на арбитрите трет арбитер како претседател на советот. Ако тие во овој рок не се согласат, претседателот на советот го именува претседателот на Арбитражата

Член 29

Ако во еден спор се јавуваат како тужители или туженици повеќе странки, тие претходно ќе се спогодат за изборот на заеднички арбитер. Ако не можат да се спогодат во срокот предвидени со овој правилник, арбитер ќе именува претседателот на Арбитражата.

Член 30

Ако за време на траењето на мандатот арбитерот биде спречен во вршењето на своите функции, странката што го именувала ќе именува друг арбитер најдоцна во рок од осум дена од денот на приемот на поканата од Арбитражата да именува арбитер.

Ако арбитерот што е спречен да ги врши своите функции го именувал претседателот на Арбитражата, на неговото место претседателот на Арбитражата ќе именува друг арбитер.

Член 31

Странките можат да бараат исклучување на арбитри во смисла на членот 443 од Законот за процесната постапка („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 4/57), при што аналогно треба да се применат одредбите од членот 63 на тој закон.

Одлука за барањето за исклучување донесува претседателството на Арбитражата.

VI. Арбитражна постапка

Член 32

Претседателот на арбитражниот совет односно арбитерот поединец пристапува кон испитување на приобраните материјали и ги презема сите потребни мерки за дополнување на доказните материјали.

Странките можат со дополнителни подготвителни поднесоци да ги дополнуваат своите наводи од тужбата и од одговорот на тужбата, како и доказните материјали.

Откога приобраните материјали се проучени и по потреба дополнети, претседателот на арбитражниот совет односно арбитерот поединец ја закажува усната расправа

Ако арбитрите утврдат дека писмените поднесоци и доказните материјали се достаточни за донесување одлука и без усна расправа, нема да се закажува усна расправа, туку ќе се известат странките дека одлуката ќе биде донесена врз основа на поднесените писмени документи, ако ниедна од нив не бара одржување на усна расправа.

Ако ниедна од странките во рок од 15 дена од денот на приемот на ова соопштение не бара усна расправа, арбитрите донесуваат одлука без расправа, врз основа на поднесените писмени материјали.

Предлог да се донесе одлука без одржување на усна расправа, можат и странките спогодбено да стават.

Член 33

Сроковите определени со овој правилник можат да се продолжат по барање од странките само во оправдани случаи.

Поднесоците на странките можат да се земат предвид и по истекот на определените срокови.

Во секој случај советот односно арбитерот поединец ќе води сметка за тоа да не се отегнува постапката.

Член 34

Усните расправи, по правило, се одржуваат во седиштето на Арбитражата, но по предлог од

странките, од арбитражниот совет или од арбитерот поединец претседателот на Арбитражата може да одлучи расправата да се одржи и во некое друго место.

Усните расправи во поморските спорови се одржуваат, по правило, во Риека.

Усните расправи, по правило, се јавни. Арбитрите можат да одлучат расправата да не биде јавна, ако некоја од странките го бара тоа заради заштитата на своите оправдани интереси.

Странките присуствуваат на расправата лично или преку овластен полномошник. Полномошник на странката може да биде и странски државјанин ако странката има седалиште надвор од територијата на Југославија.

На странките можат да им помагаат на расправата нивни советници.

Ако една странка или обете странки, иако уредно повикани, не дојдат на усната расправа, арбитрите, откако ќе утврдат дека странките се уредно повикани на сроциште и дека немаат оправдани причини за своето отсуство, можат да пристапат кон расправување на спорот како да се присутни странките.

Член 35

Арбитрите одлучуваат за изведувањето на докази по предлози од странките или по своја иницијатива. Тие можат да наредат изведување на докази во текот на целата постапка.

Арбитрите ја ценат доказната сила на изведените докази по слободно уверение.

Странките се должни да соработуваат во изведувањето на доказите и да ги извршуваат сите мерки што се бараат од нив за таа цел. Нивното одбивање или пропустите записнички се констатираат.

Член 36

Со цел за дополнување на доказната постапка, арбитрите можат да повикуваат сведоци и да именуваат вештаци.

Арбитрите можат да им наложат на странките да приведат сведоци, а исто така можат на сведоците непосредно да им упатат покана.

Сослушувањето на сведоците и вештаците се врши, по правило, пред арбитражниот совет. Во случај на потреба, арбитражниот совет може да одлучи овие сослушувања да се изведат записнички пред претседателот на арбитражниот совет.

Арбитрите можат да побараат од редовните судови да изведат одделни докази што самите не се во можност да ги изведат.

Член 37

Во текот на постапката арбитражните совети можат да донесуваат заклучоци за процесните дејствија што ги сметаат за потребни, како што се: полагање аванс на име трошоци за вештаците и сведоците, обезбедување докази, спојување на предмети, и други заклучоци за управувањето со постапката.

Арбитражните совети можат во текот на постапката да им наложат на странките да преземат определени дејствија или да се воздржат од извесни дејствија што се однесуваат на предметот на спорот.

Член 38

На постапката пред Арбитражата се применуваат одредбите од овој правилник, а ако во него нема потребни одредби и ако странките не договориле нешто друго, се применуваат одредбите од југословенскиот Закон за процесната постапка.

VII. Донесување на одлука

Член 39

По заклучувањето на доказната постапка арбитрите донесуваат одлука.

Арбитрите ги ценат фактите по слободно уверение и донесуваат одлука врз основа на соодветните законски прописи и трговските обичаи.

Одлуката треба да биде фактично и правно образложена и формулирана така што да може да биде извршена во земјите каде што ќе се бара нејзиното извршување, освен ако странките не се зговориле поинаку.

Арбитрите можат да донесат одлука држејќи се исклучиво за начелото на правичност само ако странките им дале такво овластување.

Одлука мора да биде донесена најдоцна во срок од 15 дена од денот на последната усна расправа односно од денот на одржаната нејавна седница на арбитражниот совет.

Член 40

Арбитражниот совет ја донесува одлуката со мнозинство гласови.

Ако нема мнозинство, одлучува мислењето на претседателот на арбитражниот совет.

Одлуката треба да биде писмена и да содржи датум и место на донесувањето, имиња на арбитрите односно на арбитерот поединец, имиња односно називи на странките, предмет на спорот, фактична состојба на спорот и образложение, изрека и срок во кој одлуката треба да се изврши. Должината на овој срок арбитражниот совет ја определува според околностите на случајот.

Во одлуката треба да се расправи и прашањето за трошоците на постапката и да се определи која од странките ќе ги поднесува или во која мера ќе ги поднесува странката.

Одлуката не мора да биде фактично и правно образложена ако странките изречно изјавиле дека тоа не го бараат (член 447 од Законот за процесната постапка).

Член 41

Арбитражната одлука е конечна и против неа нема место за жалба. Таа има сила на правосилна пресуда на редовен суд (член 449 од Законот за процесната постапка).

Со прифаќањето на надлежноста на Арбитражата странките се обврзуваат дека нејзината одлука ќе ја извршат.

По донесувањето на одлуката арбитражниот совет односно арбитерот поединец може по своја иницијатива или на предлог од странките да исправува евентуални технички и сметковни грешки.

Член 42

Оригиналот на одлуката го потпишуваат сите членови на арбитражниот совет односно арбитерот поединец и тој се чува со другите списи на спорот во секретаријатот на Арбитражата.

На странките им се доставуваат преписи од одлуката што ги потпишуваат членовите на арбитражниот совет односно арбитерот поединец.

Потврдата за извршноста на одлуката ја става секретаријатот на Арбитражата (член 449 од Законот за процесната постапка).

Странките можат во секое време да добијат дополнителни преписи на одлуката заверени од секретарот на Арбитражата, но такви преписи не можат да им се издаваат на трети лица.

Член 43

Ако странките се порамнат пред арбитражниот совет односно пред арбитерот поединец, порамнувањето се внесува во записникот што го потпишуваат покрај арбитрите и странките, или се констатира во вид на одлука.

Порамнувањето е склучено кога странките по прочитаниот записник за порамнувањето ќе го потпишат записникот.

Склученото порамнување има сила на одлука на Арбитражата (член 41).

VIII. Трошоци на Арбитражата:**Член 44**

Тарифата на трошоците на Арбитражата ја пропишува Управниот одбор на Сојузната надворешнотрговска комора, со согласност од Комитетот за надворешна трговија и од Државниот секретаријат за работите на финансиите.

При поднесувањето на тужбата односно противтужбата, тужителската страна е должна да му го положи на секретаријатот на Арбитражата на име трошоци износот што ќе го определи претседателот на Арбитражата во границите на пропишаната тарифа.

Ако во текот на натамошната постапка се покаже дека е првобитно определен износ недостаточен, претседателот на Арбитражата ќе донесе заклучок за дополнителни износи, кои во границите на тарифата треба да бидат положени.

Член 45

За издатоците што ќе настанат по повод предлогот на некоја од странките, а во врска со вршењето на одделни процесни дејствија, соодветниот износ го полага однапред странката по повод чиј предлог ќе настанат издатоците. Износот што треба да се положи го определува со заклучок арбитражниот совет.

За издатоците предизвикани со процесните дејствија што го наредил арбитражниот совет по своја иницијатива, со заклучок на советот се определува која странка ќе го положи потребниот износ.

Член 46

Ако арбитражниот совет одржи срочиште надвор од постојаното седалиште на Арбитражата, претседателот на Арбитражата го определува дополнителниот износ од кој ќе се покријат трошоците на ова срочиште.

Ако срочиштето надвор од постојаното седалиште на Арбитражата се одржува по предлог од една странка, дополнителниот износ го полага странката што го дала предлогот. Ако срочиштето се одржува по заедничка спогодба на странките, секоја странка плати половина од дополнителниот износ.

Член 47

Вкупните трошоци на постапката што странките треба да ги положат не смеат да преминат 5% од вредноста на спорот.

Евентуалните износи на трошоците над 5% од вредноста на спорот ги поднесува Сојузната надворешнотрговска комора.

Член 48

Ако тужителот ја повлече тужбата, од авансот што во смисла на членот 44 став 2 го положил, треба да му се вратат:

- 1) во случај на повлекување на тужбата пред усната расправа — 80%;
- 2) во случај на повлекување на тужбата на усната расправа или веднаш по неа — 40%.

Член 49

Наградите на претседателот, потпретседателот, секретарот и членовите на претседателството на Арбитражата ги определува Управниот одбор на Сојузната надворешнотрговска комора.

Член 50

Претседателството на Арбитражата ја пропишува тарифата на наградите на арбитрарите и записничарите, како и надоместоците за нивните патни трошоци.

По донесената одлука, склучувањето на порамнување или запирањето на натамошната постапка претседателот на Арбитражата ги определува износите на наградите за арбитрарите и записничарот.

IX. Завршни одредби**Член 51**

Со влегувањето во сила на овој правилник престануваат да важат Правилникот за Надворешнотрговската арбитража при Трговската комора на ФНРЈ („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 26/47) и Правилникот за постапката за миреење пред Надворешнотрговската арбитража при Трговската комора на ФНРЈ („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 102/48).

Сите спорови започнати до денот на влегувањето во сила на овој правилник ќе се расправат според досегашните прописи.

Член 52

Овој правилник влегува во сила по истекот на триесет дена од денот на објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

0606 — Бр. 11300

26 јуни 1958 година

Белград

Претседател

на Сојузната надворешнотрговска комора,

Руди Колак, с. р.

559.

Врз основа на членот 21 од Уредбата за заемите за инвестиции („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 31/56), а по прибавената согласност од сојузниот Државен секретаријат за работите на финансиите, Југословенската инвестициона банка распишува

XXVII КОНКУРС

ЗА ДАВАЊЕ ИНВЕСТИЦИОНИ ЗАЕМИ ОД СРЕДСТВАТА НА ОПШТИОТ ИНВЕСТИЦИОНЕН ФОНД ЗА ИЗГРАДБА, ПРОШИРУВАЊЕ И РЕКОНСТРУКЦИЈА НА КАПАЦИТЕТЕ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ШЕКЕР

I. Југословенската инвестициона банка, со цел за зголемување на производството на шеќер, ќе дава според овој конкурс од средствата на Општиот инвестиционен фонд инвестициони заеми за изградба, проширување и реконструкција на капацитетите за производство на шеќер (комплетни фабрики за шеќер и сироварни).

Југословенската инвестициона банка ќе дава заеми за оние намени од претходниот став за кои врз основа на економските показатели и сметки ќе утврди дека овозможуваат најповолно вложување, земајќи ги предвид критериумите од точката VI на овој конкурс.

За изградба на нови објекти заемите според овој конкурс можат да се даваат замо за капацитети од 1.000, 1.500 и 2.000 тони дневна преработка на репка, и тоа за објектите според типскиот проект што ќе биде пропишан.

II. На овој конкурс можат да учествуваат стопанските претпријатија што се занимаваат со производство на шеќер и политичко-територијалните единици.

III. Заемите според овој конкурс се даваат под услов со бараниот заем и со средствата на корисникот на заемот, односно на неговиот гарант, да се обезбедува потполна изградба, проширување или реконструкција на објектот за кој се бара заем.

IV. Заемобарателот е должен да учествува во трошоците на инвестициите и со сопствени средства, како и да положи гарантен износ, а според прописите што ќе важат во времето на донесувањето на одлуката за давање заем.

V. Заемите според овој конкурс ќе се даваат со интерес по нормата од 4% годишно.

Срокот за враќање на заемот не може да биде подолг од 25 години.

VI. Првенство при добивање на заемот според овој конкурс имаат заемобарателите што:

1) имаат најповолни услови во поглед на снабдувањето со сировини и што обезбедуваат најниски трошоци по единица производство на шеќер,

2) обезбедуваат поголемо производство на шеќер во однос на вложените средства,

3) нудат поголемо учество во трошоците на инвестициите од пропишаното,

4) нудат пократок срок за остварување на редовното производство, сметајќи од моментот на одобрувањето на инвестициониот заем,

5) нудат пократок срок за отплата на заемот.

VII. Барањето за инвестиционен заем треба да ги содржи податоците наведени во членот 16 од Уредбата за заеми за инвестиции, а се поднесува на пропишани банчини обрасци.

VIII. Заемобарателот кон барањето за заем поднесува инвестиционен елаборат кој ги содржи само следните елементи на инвестиционата програма:

1) анализа на сировинската база,

2) анализа на енергетските извори, транспортот, кадрите и на другите услови (можност за транспорт на релка и готови производи — индустриски колосек, сообраќајници, водени патишта, како и сместување на кадрите),

3) анализа на пошироката и потесната локација,

4) избор на капацитетот на производството и предвиден асортиман на производството,

5) согласност од надлежниот водостопански орган за објектите што се во врска со режимот на водите,

6) графички приказ на пошироката и потесната локација.

Ако заемот се бара за изградба на нови објекти, покрај елементите од претходниот став, елаборатот треба да ги содржи претсметките изработени врз основа на крупни показатели за овие дополнителни инвестиции што го надминуваат обемот на инвестициите според типскиот проект, и тоа:

а) за вишокот на трошоците околу фундањето поради слабата носивост на теренот,

б) за приклучокот на сообраќајната мрежа (инд. колосек и др.),

в) за приклучокот на електричната мрежа (трансформатори и сл.),

г) за доведувањето на вода и за одведувањето на отпадочните води.

Ако заемот се бара за проширување или реконструкција на објекти, покрај елементите од ставот 1 под 1—6 елаборатот треба да ги содржи претсметките на сите инвестициони работи за кои се бара заемот, изработени според крупни показатели.

Инвестициониот елаборат предвиден со оваа точка треба да биде ревидиран и одобрен од органите надлежни за ревизија и одобрување на инвестиционите програми.

IX. На заемобарателот што покрај барањето за заем поднесол инвестиционен елаборат од претходната точка, а ги исполнува општите услови на конкурсот, Банката може начелно да му одобри заем:

1) ако се бара заемот за изградба на нови објекти — во височината утврдена врз основа на вредноста на типскиот проект што во меѓувремето ќе биде пропишан, како и врз основа на дополнителните инвестиции нужни за односната локација;

2) ако се бара заемот за проширување или реконструкција на објектите — во височината утврдена врз основа на претсметките на инвестиционите работи од ставот 3 на претходната точка.

На заемобарателот дефинитивно може да му се одобри заем само врз основа на потполн инвестиционен елаборат предвиден во точката X од овој конкурс. Банката е во обврска дефинитивно да го одобри заемот само ако е потполниот инвестиционен елаборат изработен во рамките и според концепциите утврдени во инвестициониот елаборат од претходната точка и ако показателите од потполниот инвестиционен елаборат му обезбедуваат на инвестициониот објект приоритет кој врз основа на

инвестициониот елаборат од претходната точка му е определен во смисла на точката VI од овој конкурс.

X. Кон барањето за заем може да се поднесе и потполн инвестиционен елаборат според членот 18 став 1 од Уредбата за заеми за инвестиции.

Предмерот кон идејниот проект на градежните работи мора да биде изработен по сите позиции на градежните, занаетчиските и инсталатерските работи, од кои може да се види како дошло до одделни количини работи. Претсметката мора да биде изработена по сите позиции на предмерот врз основа на важечките цени. Грубиот предмер и претсметката изработена врз база на грубиот предмер нема да бидат земени предвид.

Спецификацијата на опремата мора да биде изработена со назначување на главните карактеристики, како и со назначување на цените за секоја позиција на опремата (одвоено за увозната а одвоено за домашната опрема) и со трошоците на монтажните работи.

XI. Заемобарателот е должен кон барањето за заем да ѝ поднесе на Банката изјава за обезбедување на средствата за полагање на гарантниот износ и на средствата за учество во трошоците на инвестициите, ако тие средства му ги обезбедува политичкотериторијалната единица.

XII. Банката може да го услови договорот на заем со гаранција од политичкотериторијалните единици.

XIII. Барањето на заем со потребната документација ѝ се поднесува во 4 примероци на најблиската филијала на Југословенската инвестициона банка.

XIV. Барањата за заем според овој конкурс можат да се поднесуваат најдоцна до 10 септември 1958 година заклучно.

О. бр. 685

1 јули 1958 година

Белград

Југословенска инвестициона банка
Главна централа

Претседател

Генерален директор,
Аугустин Папиќ, с. р.

на Управниот одбор,
Никола Минчев, с. р.

По извршеното сравнување со изворниот текст утврдено е дека во текстот на Одлуката за нормите на данокот на доход за 1958 година, објавен во „Службен лист на ФНРЈ“, бр. 15/58, се поткраднала долу наведената грешка, та се дава

И С П Р А В К А НА ОДЛУКАТА ЗА НОРМИТЕ НА ДАНОКОТ НА ДОХОД ЗА 1958 ГОДИНА

Во точката I наместо највисоката даночна норма на даночната основица над 160.000 до 200.000 динари — од 34%, треба да се стави даночна норма од 35%.

Од Сојузниот извршен совет, Белград, 11 јули 1958 година.

По извршеното сравнување со изворниот текст утврдено е дека во текстот на Правилникот за составувањето на периодичните пресметки и за наплатата на приходите за буџетите и фондовите од стопанските организации, објавен во „Службен лист на ФНРЈ“, бр. 27/58, се поткраднале долу наведените грешки, та се дава

И С П Р А В К А НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА СОСТАВУВАЊЕТО НА ПЕРИОДИЧНИТЕ ПРЕСМЕТКИ И ЗА НАПЛАТАТА НА ПРИХОДИТЕ ЗА БУЏЕТИТЕ И ФОНДОВИТЕ ОД СТОПАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Во образецот — Бруто биланс, место зборовите: „(формат: 210 X 148 мм)“ треба да стои: „(формат: 250 X 350 мм)“.

Во образецот — Посебни фондови, место зборовите: „(формат: 210 × 198 мм)“ треба да стои: „(формат: 210 × 145 мм)“.

Во образецот — Данок на промет, место зборовите: „(формат: 210 × 198 мм)“ треба да стои: „(формат: 210 × 145 мм)“.

Во образецот — Прилог бр. 1 кон периодичната пресметка, место зборовите: „(формат: 210 × 198 мм)“ треба да стои: „(формат: 210 × 297 мм)“.

Од сојузниот Државен секретаријат за работите на финансиите, Белград, 11 јули 1958 година.

По извршеното сравнување со изворниот текст утврдено е дека во текстот на Наредбата за извршување на бодовањето и ранговањето во постапката за проценка на работните места во стопанските организации во областа на индустријата, објавен во „Службен лист на ФНРЈ“, бр. 22/58, се поткраднале долу наведените грешки, та се дава

ИСПРАВКА

ЗА НАРЕДБАТА ЗА ИЗВРШУВАЊЕ НА БОДОВАЊЕТО И РАНГОВАЊЕТО ВО ПОСТАПКАТА ЗА ПРОЦЕНКА НА РАБОТНИТЕ МЕСТА ВО СТОПАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ ВО ОБЛАСТА НА ИНДУСТРИЈАТА

Во Табелата на бодовите во проценката на работните барања применети во Единствениот систем за аналитичка проценка на работните места во областа на индустријата, во Едновлезната табела на пондерираните бодови, во групата на барања Б пондерираните бодови за меѓустепенот $\frac{1}{2}$ треба да бидат означени:

- под Б₁ — наместо со бројот 16 со бројот 24;
- под Б₂ — наместо со бројот 45 со бројот 80;
- под Б₄ — наместо со бројот 60 со бројот 110.

Во групата на барања В пондерираните бодови за меѓустепенот $\frac{1}{2}$ под В₁ треба да бидат означени со бројот 4 наместо со бројот 3, а за степенот 2 под В₁ треба да бидат означени со бројот 8 наместо со бројот 6.

Од Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за трудот, Белград, 28 јуни 1958 година.

По извршеното сравнување со изворниот текст утврдено е дека во текстот на Наредбата за измена и дополние на Наредбата за документацијата што се поднесува место инвестициониот елаборат кон барањата за заеми за инвестиции во селското стопанство, објавен во „Службен лист на ФНРЈ“, бр. 16/58, се поткраднала долу наведената грешка, та се дава

ИСПРАВКА

НА НАРЕДБАТА ЗА ИЗМЕНА И ДОПОЛНЕНИЕ НА НАРЕДБАТА ЗА ДОКУМЕНТАЦИЈАТА ШТО СЕ ПОДНЕСУВА МЕСТО ИНВЕСТИЦИОНИОТ ЕЛАБОРАТ КОН БАРАЊАТА ЗА ЗАЕМИ ЗА ИНВЕСТИЦИИ ВО СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО

Во точката 1 од наредбата, во одредбата б) на додадената нова точка IIIа, во третиот ред место зборовите: „по 1 ха“ треба да се стави: „на 100 ха“.

Од сојузниот Државен секретаријат за работите на финансиите, Белград, 28 јуни 1958 година.

По извршеното сравнување со изворниот текст утврдено е дека во текстот на Решението за рангот на школите, курсевите и испитите, објавен во „Службен лист на ФНРЈ“, бр. 25/58, се поткраднала долу наведената грешка, та се дава

ИСПРАВКА

НА РЕШЕНИЕТО ЗА РАНГОТ НА ШКОЛИТЕ, КУРСЕВИТЕ И ИСПИТИТЕ

Во точката III под 1 во вториот ред по зборот: „со“ треба да се брише зборот: „претходно“.

Од Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за просвета и култура, Белград, 3 јули 1958 година.

УКАЗИ

Претседателот на Републиката, врз основа на членот 71 точка 4 од Уставниот закон, а по предлог од Државниот секретар за надворешни работи донесува

УКАЗ

ЗА ОТПОВИК ОД ДОЛЖНОСТ НА ИЗВОНРЕДНИОТ И ОПОЛНОМОШЕН АМБАСАДОР НА ФНРЈ ВО ИНДИЈА И ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ИЗВОНРЕДЕН И ОПОЛНОМОШЕН АМБАСАДОР НА ФНРЈ ВО ИНДИЈА

I

Се отповикува

Вогдан Црнобрња од должноста на извонреден и ополномошен амбасадор на ФНРЈ во Индија.

II

Се назначува

Душан Кведер, досегашен амбасадор во Државниот секретаријат за надворешни работи, за извонреден и ополномошен амбасадор на Федеративна Народна Република Југославија во Индија.

III

Државниот секретар за надворешни работи ќе го изврши овој указ.

IV

Овој указ влегува во сила веднаш.

У. бр. 12
26 јуни 1958 година
Белград

Претседател на Републиката,
Јосип Броз-Тито, с. р.

Претседателот на Републиката, врз основа на членот 71 точка 4 од Уставниот закон, а на предлог од Државниот секретар за надворешни работи, донесува

УКАЗ

ЗА ОТПОВИК ОД ДОЛЖНОСТ НА ИЗВОНРЕДНИОТ ПРАТЕНИК И ОПОЛНОМОШЕН МИНИСТЕР НА ФНРЈ ВО ЛИБИЈА И ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ИЗВОНРЕДЕН ПРАТЕНИК И ОПОЛНОМОШЕН МИНИСТЕР НА ФНРЈ ВО ЛИБИЈА

I

Се отповикува

Јосип Ѓерѓа од должноста извонреден пратеник и ополномошен министер на ФНРЈ во Либија.

II

Се назначува

Илија Топалоски, извонреден пратеник и ополномошен министер на ФНРЈ во Тунис, за извонреден

реден пратеник и ополномошен министер на Федеративна Народна Република Југославија во Либија со седиштето во Тунис.

III

Државниот секретар за надворешни работи ќе го изврши овој указ.

IV

Овој указ влегува во сила веднаш.

У. бр. 15

30 јуни 1958 година
Белград

Претседател на Републиката,
Јосип Броз-Тито, с. р.

Претседателот на Републиката, врз основа на членот 71 точка 4 од Уставниот закон, а на предлог од Државниот секретар за надворешни работи, донесува

У К А З

ЗА ОТПОВИК ОД ДОЛЖНОСТ НА ИЗВОНРЕДНИОТ И ОПОЛНОМОШЕН АМБАСАДОР НА ФНРЈ ВО СОЕДИНЕТИТЕ ДРЖАВИ НА МЕКСИКО И ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ИЗВОНРЕДЕН И ОПОЛНОМОШЕН АМБАСАДОР НА ФНРЈ ВО СОЕДИНЕТИТЕ ДРЖАВИ НА МЕКСИКО

I

Се отповикува

Љубо Илиќ од должноста извонреден и ополномошен амбасадор на ФНРЈ во Соединетите Држави на Мексико.

II

Се назначува

Далибор Солдатиќ, досегашен шеф на Протоколот на Државниот секретаријат за надворешни работи, за извонреден и ополномошен амбасадор на ФНРЈ во Соединетите Држави на Мексико.

III

Државниот секретар за надворешни работи ќе го изврши овој указ.

IV

Овој указ влегува во сила веднаш.

У. бр. 16

30 јуни 1958 година
Белград

Претседател на Републиката,
Јосип Броз-Тито, с. р.

РЕШЕНИЈА

Врз основа на членот 166 од Законот за јавните службеници („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 53/57) и членот 30 став 3 од Законот за државната управа („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 13/56 и 44/57), во врска со членот 33 од Уредбата за организацијата и работата на Сојузниот извршен совет („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 20/58), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ПОМОШНИЦИ НА ДРЖАВНИОТ СЕКРЕТАР ЗА НАДВОРЕШНИ РАБОТИ, СО ЗВАЊЕ АМБАСАДОР

За помошници на државниот секретар за надворешни работи, со звање амбасадор, се назначуваат

вазат Богдан Црнобрња, досегаш амбасадор на ФНРЈ во Индија и др. Јоже Брилеј, досегашен постојан делегат на ФНРЈ при Организацијата на Обединетите нации во Женева

Б. бр. 45

28 јуни 1958 година
Белград

Сојузен извршен совет

Секретар, Потпретседател,
Вељко Зековиќ, с. р. Александар Ранковиќ, с. р.

Врз основа на членот 166 од Законот за јавните службеници („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 53/57), во врска со членот 39 став 3 од Законот за државната управа („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 13/56 и 44/57) и членот 33 од Уредбата за организацијата и работата на Сојузниот извршен совет („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 20/58), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ И РАЗРЕШУВАЊЕ ПОМОШНИКОТ НА СЕКРЕТАРОТ ЗА ИНДУСТРИЈА ВО СОЈУЗНИОТ ИЗВРШЕН СОВЕТ

1. За помошник на секретарот за индустрија во Сојузниот извршен совет се назначува Валентинчиќ инж. Јоже, државен советник на Сојузниот завод за стопанско планирање.

2. Се разрешува од должноста помошник на секретар за индустрија во Сојузниот извршен совет Брили инж. Марјан, бидејќи е избран за секретар на Сојузната градежна комора.

Б. бр. 48

30 јуни 1958 година
Белград

Сојузен извршен совет

Секретар, Потпретседател,
Вељко Зековиќ, с. р. Александар Ранковиќ, с. р.

Врз основа на членот 166 став 2 од Законот за јавните службеници („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 53/57), во врска со членот 33 од Уредбата за организацијата и работата на Сојузниот извршен совет („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 20/58), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ДРЖАВНИ СОВЕТНИЦИ

Се назначуваат, и тоа:

за државен советник во Сојузниот завод за стопанско планирање Бојовиќ инж. Обрад, досегашен генерален секретар на Сојузната градежна комора;

за државен советник во Сојузната комисија за нуклеарна енергија Шуица инж. Салом, началник на сектор во Сојузната комисија за нуклеарна енергија.

Б. бр. 47

30 јуни 1958 година
Белград

Сојузен извршен совет

Секретар, Потпретседател,
Вељко Зековиќ, с. р. Александар Ранковиќ, с. р.

СОДРЖИНА

	Страна		Страна
534. Указ за прогласување на Уводниот закон за Општиот закон за школството — — — — —	745	551. Правилник за измени и дополненија на Правилникот за пресметување и плаќање на придонесот од личниот доход од работниот однос — — — — —	769
Уведен Закон за Општиот закон за школството — — — — —	745	552. Правилник за условите за производство и давање премии на селскостопанските производители за произведеното и продадено сортно семе од домашни сорти пченица од родот на 1958 година — — — — —	769
535. Указ за прогласување на Општиот закон за школството — — — — —	746	553. Упатство за измени и дополненија на Упатството за спроведување на одредбите од IV дел на Законот за јавните службеници — — — — —	770
Општ закон за школството — — — — —	746	554. Решение за одобрување основувањето и работата на Сојузот на биолошките друштва на Југославија — — — — —	770
536. Одлука за наградите и надоместоците на пратениците на Сојузната народна скупштина — — — — —	761	555. Решение за рангот на школите, курсевите и испитите — — — — —	770
537. Одлука за дополнение на Одлуката за распоредување на патничките автомобили што се наоѓаат кај државни органи, установи и организации — — — — —	762	556. Решение на Сојузната изборна комисија за распишување дополнителни избори за народен пратеник на Сојузниот собор на Сојузната народна скупштина за Изборната околица Славонски Брод — — — — —	771
538. Одлука за измена на Одлуката за пониската норма на придонесот за станбена изградба за селскостопанските организации — — — — —	763	557. Решение за определување на Околинскиот завод за социјално осигурување во Љубљана како надлежен за работите на здравствена заштита на младинците-учесници во изградба на патот „Братство-Единство“ на релацијата Љубљана—Загреб — — — — —	771
539. Одлука за утврдувањето и распределбата на доходот на шумските стопанства — — — — —	763	558. Правилник за Надворешнотрговската арбитража при Сојузната надворешнотрговска комора — — — — —	771
540. Одлука за измени и дополненија на Одлуката за нормите на данокот на доход за 1958 година — — — — —	763	559. XXVII Конкурс за давање инвестициони заеми од средствата на Општиот инвестиционен фонд за изградба, проширување и реконструкција на капацитетите за производство на шеќер — — — — —	777
541. Одлука за дополненија на Одлуката за давање дотација во вид на регрес на производители на кокс — — — — —	763	Исправка на Одлуката за нормите на данокот на доход за 1958 година — — — — —	777
542. Одлука за измени на Одлуката за минималните заштитни цени и за премиите во 1958 и 1959 година за говеда и свињи од определен квалитет — — — — —	764	Исправка на Правилникот за составувањето на периодичните пресметки и за наплатата на приходите за буџетите и фондовите од стопанските организации — — — — —	777
543. Одлука за дополненија на Одлуката за евиденција и контрола на цените на определени производи — — — — —	764	Исправка на Наредбата за извршување на бодовањето и ранговањето во постапката за проценка на работните места во стопанските организации во областа на индустријата — — — — —	778
544. Одлука за определување на највисоките цени за стар бакар и негови легури — — — — —	765	Исправката на Наредбата за измена и дополнение на Наредбата за документацијата што се поднесува место инвестициониот елаборат кон барањата за заеми за инвестиции во селското стопанство — — — — —	778
545. Одлука за измена на Одлуката за обезбедување на средствата за изградба на станови на работниците и службениците на рудниците на јаглен — — — — —	765	Исправка на Решението за рангот на школите, курсевите и испитите — — — — —	778
546. Одлука за формирање посебен Дисциплински суд за службениците на Државниот секретаријат за надворешни работи — — — — —	765		
547. Одлука за формирање посебен Дисциплински суд за службениците на Управата за царини — — — — —	765		
548. Одлука за формирање посебен Дисциплински суд за службениците на Сојузната комисија за нуклеарна енергија и за службениците на институтите и заводите под нејзин надзор — — — — —	765		
549. Решение за доделување средства од стопанските резерви на федерацијата за финансирање на дополнителните и вонредните потреби на федерацијата — — — — —	766		
550. Решение за доделување средства од стопанските резерви на федерацијата за изградба на кошеви за пченка — — — — —	766		